

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre 6 „
Negyedévre . . . 3 „

Bérmertetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyiltérben minden garmond sor díja 40 fill.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknel: Minden szó után 2 fill.

Pöttynél nagyobb, avagy díszbetűkkel, vagy körzettel ellátott hirdetésekért természet szerint minden négyszög centim. után 6 fill. számíttatik.

Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyujtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Magyarország, mint nagyhatalom.

Irta: Sassi Nagy Lajos.

„Az első földbirtok-reform Magyarországot szabaddá tette, a második nagygyá fogja tenni”.

Visszavarázsolni Nagy Lajos, Hunyadi Mátyás dicső korszakát, a mikor Magyarország keleti nagyhatalom volt, a mikor dicsőség és fény között a legelső országok mellé emelkedett; megvalósítani nagy Széchenyink álmát s mindazt, a mit legjobbjain valaha óhajtottak, akartak: minő szép még gondoltnak is!

És e rég feledett álmot, az elérhetetlennek látszó ideális eszmét, újra fölveti egy bátor, hazáját rajongásig szerető férfiú.

E férfiú *Beksics Gusztáv*, ki évek hosszú sora óta, szóval és írással, azon fáradozik, hogy e dicső álomnak igazi, reális alapot teremtsen s korunkhoz illő, helyes eszközökkel — nem harci dicsőséggel, hanem kultúrával s a magyar faj jeles tulajdonságaival — a való életbe átvigye s az egész nemzet segítségével egy fél-század alatt megvalósítsa.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy e nagyszerű eszmét minden magyar megismerje s erejéhez képest diadalra juttassa.

S bár ez ideát *Beksics* egyik kitűnő könyve alapján*) a fővárosi sajtó már méltatta, most, a telepítés ügyével s legutóbb megjelent könyvével kapcsolatosan**) szükséges újra fölvetni, hogy napirenden tart-suk mindaddig, míg megtestesítéséhez minden oldalról komolyan és sürgősen hozzá nem fognak. Mert e remek eszmétől a második ezredév, mi több, nemzetünknek a

*) A magyar politika új alapjai, kapcsolatban a magyar faj terjeszkedő képességével és a földbirtok viszonyokkal. Ára 1 ft. 60 kr.

**) Magyarország jövője. — Ára 1 korona. Mindkettő az Athenaeum kiadása.

TÁRCA.

Nevetnek rám a virágok

Nevetnek rám a virágok,
Én meg sírva nézek rájuk;
Sírva nézem virulásuk,
Irigylem a boldogságuk.

Forró könyvem rájuk pereg,
De ők egyre csak nevetnek;
Csak nevetnek, mosolyognak,
Nem hisznek a bánatomnak.

Hej pedig, ha értenének,
Dehogy, dehogy nevetnének!
Gyászt öltene mindnek szirma,
S mind egy szálíg velem sírna.

Szendrői Holozsnyay Ciril.

beláthatatlan időkig terjedő egész élete s jövője függ!

S méltán, mert e két mű irói lelkesedés, mély tudás, számitó jövőbelátás s erős, szinte fanatikus faj- és hazaszeretet szüleménye.

Minden betűje egy-egy sziporka, melyet a fenséges honszerelem napja lövelt szerte, hogy áldást, fényt, melegséget és világosságot hintsen mindenhová, a hol magyar lakik e földön, a hol a kétség és kislelkűség nem bizik e nemzet jövődjé nagyságában.

Lesznek talán, a kik ábrándnak tekintik e nagy tervezetet s nemes álmodozónak a próféta-író; ám az idő, ez a mindenha legigazabb kritikus, egészen mást bizonyít.

Az az út, a melyen ujabban közoktatásügyünk vezérel, közgazdasági s kulturpolitikusainak oly céltudatosan haladnak, előbb-utóbb a magyar nagyhatalom küszöbéhez ér.

Csak idők kérdése . . . s a nemzet közös munkája után beteljesesek az, a mit Savojai Jenő, I. Napoleon, Bismarck, s legujabban Vilmos német császár megjósoltak: a birodalom súlypontja Magyarországon s ennek fővárosában, Budapesten lesz.

E merésznek látszó mondás a magyar földre s a magyarság őseréjére támaszkodik. Arra a földre, mely csodákat művel az idegen néptörödékek és fajok beolvasztásában, noha nemzetellenes politikával s magyar közömbiséggel kellett küszködni; s arra a nemzetre, mely nemcsak hazát tudott alapítani, s védelmezni ezer csapás között, hanem fejlődni, virágozni s szaporodni is, ámbár nem egyszer a sir szélén állott, hogy mindent előlről kezdjen, mint a hamvaiból kikelt fönix madár.

E hatalmas erőre, szívósságra s szellemi felsőbbiségre épít *Beksics*, a mikor ezeket látja a közel jövőben: Magyaror-

szágnak ötven év múlva 29,100.000 főnyi lakossága lesz; e számból 18,300.000 tiszta magyarra, 4¹/₂ millió oláhra, 2¹/₂ millió tótra, míg a többi szám horvátira, rácra, olaszra stb. esik. Vagyis a magyar királyság csaknem harminc millió lakossal európai nagyhatalom lesz.

Allítását hiteles számadatokra alapítja, mely azt bizonyítja, hogy az ország közepes lélekszám-növekedése tíz évenként 11⁰/₀, míg a magyar lakosságé magában véve 15⁰/₀. A magyarság száma pl. 1848. óta megkétszereződött, Mária Terézia óta pedig megötszöröződött. A magyar faj szaporodó képességére tehát méltán számíthat, mert ez nemcsak a hazai testvéreket, hanem az európai nemzeteket is fölülmulja.

A szaporodó, terjeszkedő képességben, a szívósságban és szellemi felsőbbiségben látja *Beksics* a magyar nagyhatalmi állás alapkövét. Végeélja ennél fogva e kiváló nemzetfentartó tulajdonságok megtartása, sőt fokozása s a testvérepeknek ilyen természetes uton való fölszivása.

A föntjelzett első alapvető mű egy *Rákosi Jenő*hez írt levéllel kezdődik, mely felszólítja Rákosit, hogy álljon az eszme szolgálatába; tartsa föl színen, napirenden mindaddig, míg a nemzet közvéleményén megérlelődve a megvalósulás stádiumába nem jut. Rákosi viszont a *Budapesti Hírlap* vezetőcikkelyében buzdítja tette az összes magyarságot.

Beksics ezután széles alapon, nagy tárgyismerettel fejtegeti a mult és jelen politikai, társadalmi állapotait, osztályaink törekvését, közömbösségét s nemzeti célunkat.

Rámutat a hibákra s az ebből származó nehézségekre. Bebizonyítja, hogy az eddig követett beolvasztó kulturpolitika sem nem helyes, sem nem elegendő. Kimitatja — és pedig történeti alapon — hogy a monarchiában csak két pozitívitás van: a Habsburgok trónja s a magyar

Nem: több van annál. A Kárász Józsi most hajtja a kondát a mezőre. No megállj pernehajder, ingyenélő, összeszidlak, ugy is itt fogsz eljönni a kapum előtt. . . .

Jött is . . . Hej, de milyen méltóságosan. Fekete szűrös guba van rajta, kalapja félre vágva, nagy kevélyen bele-bele fujt a kürtjébe. . . Igen: az új kürt volt nála. A mult héten vette neki kénytelen-kelletlen az előljárást; nem akart a régi kürt mellett szolgálni!

Jött . . . Én meg szinte előre élveztem, hogy fogok rápírtani a Jóskára. Milyen szemlesütve fog elhaladni a kapum előtt. Mert 8 órakor hajtani ki a csürhét, az már mégis valami . . .

Rákiáltottam, a hogy a kapum elé ért. „Hej. Jóska! Nagy ur lettél ám te; ki látta 8 órakor hajtani ki a kondát. Nem csoda, új a gubád, új a kürtöd, minden új a mi rajtad van, még a természeted sem a régi” . . .

S mit tetszik gondolni, elszégyelte magát? Dehogy. Merőn a szemembe nézett, hetykén felvonta a vállát. Csak ugy rengtek a fekete guba fürtjei, azután tru-ru-tru-ru belefujt a kürtjébe . . .

Tessék . . . Nem is szégyelli magát, mert csak szóra sem érdemesít. De mégis . . . Vagy harminc lépésre megállt s motyogott valamit. Mondta is nem is, hogy halljam is, nem is, a hogy az ilyen eselédnép szokta, de én jól hallottam, hogy mit motyogott.

„No nézd, azt mondja, hogy 8 óra. De hát

nemzet. E kettő közül Ausztriában kizáróan a trón, Magyarországon pedig a magyar nemzet az államfentartó s állammentő erő.

A régi diplomáciai sarktétele, hogyha Ausztria nem volna, föl kellene találni, a magyar nemzetre alkalmazza, mondván: „ha a háromszázados üldözésnek sikerült volna kiirtania a magyarságot, ez most a monarchia válsága miatt föl kellene találni, különben a faji ellentétek Magyarországot is úgy szertedelnék, mint Ausztriát. S ekkor az egyetlen pozitív tényező, az uralkodó család, sem gátolhatná meg a végső felbomlást. Éppen ezért a magyar nemzet legmesszebbmenő kifejlődése is csak hasznára lehet a monarchiának.

A magyar nemzet végecélja e szerint a nagy és hatalmas, többé meg nem dönthető magyar állam megteremtése, mely fennállhat a dualizmus keretében, de létét folytathatja akkor is, ha mellette Ausztria szertezülük. Ez esetben a Habsburgok uralma alatt az újra éledt Mohács előtti magyar álladalom a nemzeti cél.

E nagy cél elérésére azonban nemzeti alapunk mostanság *elégtelen*. Sem a beolvasztó, sem a kulturpolitika nem vezetett kellő eredményre. A kultúra kétélű fegyver. Mi három évtizeden át fegyvert adtunk a testvérnépek kezébe magunk ellen, e mellett magyarságunk csak az Alföldön s a Dunántul szaporodott a természetes fölszívás révén, míg Erdélyben s a Felföldön inkább fogyott.

Éppen ezért helyesebb alapra kell építenünk, míg nem késő, mert rövid idő múlva a még rendelkezésünkre álló eszközök kisiklanak kezeink közül.

De vannak egyéb, nagyobb bajok is, a melyeken hamarosan segíteni kell. Így a magyar parasztság szaporodó és terjeszkedő képessége a hibás földbirtokrendszer miatt néhány év óta csökkent. Régen hatalmas és szellemi téren vezető közép osztályunk tönkre ment. Iparunk, kereskedelmünk pang, kiszagzáink kivándorolnak, (főképp Amerikába s Romániába) tisztviselőink nyomorognak, az alsó pap-ság és tanítóság csak tengődik. (Különösen a protestáns és görögkeleti.) Szóval, bár államháztartásunk egyensúlyban van, közgazdaságunk nincs rendén. Nem csoda tehát, ha az általános elégedetlenség s itt-ott a szocializmus is hangosan kezd panaszkodni, sőt az utóbbi követelni is.

Részint a fönti nagy nemzeti célt a nagy hatalmi állást, részint e komoly bajokat a következő módokkal és eszközökkel kívánja *Beksics* megorvosolni.

(Vége köv.)

mennyi idő van még hátra a nappól. Számítani kezdett, Hm! több mint 8 óra. Ejnye és még beszél. No meg az új kürtöt is irigylik. . .

Ezt még esendesen mondta, de most már megnyomta a hangját. „Hátha lovat követelnék magam alá.” Azzal egyet cserditett, befújt a kürtbe tru-ru ru-ru-ru.

A kürtszó visszaverődött a falakról, de mintha artikulált hangon mondta volna a visszaverődött hang: „hátha lovat követelnék magam alá.” . . .

Gondolkozni kezdtem felette. Hm? furesa volna. Kondás — lóháton. Ki látott ilyet. Mosolyogtam.

Majd bementem a szobámba, leültem az íróasztalomhoz. Nem tudott kimenni a fejből ez a gondolat. . . Nevetségesnek találtam. Mert milyen ló is volna jó egy kondás alá? Ha tüzes volna eltaposná, ha rest volna, be nem kerithetné a nyáját. Megint csak mosolyogtam. Azok az eleven mozgó alakok, azok az inceselkedő színes ördögök pedig, melyekkel telve van a kalamárisom — de a melyek megszeppennek, visszahúzódnak, ha az én legtöbbször fanyar, elkomorult arcomat látják — látva mosolyomat elkezdtek velem inceskedni: „De hát micsoda furesa volna abban, ha a kondásnak lova volna? Persze, hogy olyan, a milyen őt megilleti. Az egyik kis ördög meg pláne az emlékeim között kezdett kotorászni: „Hiszen tudsz te egy olyan kondásról” — mondta — „a kinek lova volt, mit találok olyan furesának?” „A cigándi kondás lováról. . . a mit még gyermek korodban beszéltek el!” . . .

„Ahá; a cigándi kondás lova! Tehát el is beszélem.

Hegyvidéki népünk érdekében.

— Ajánlva a „Zemplén-vármegyei Gazdasági Egyesület” figyelmébe. —

(Folyt. és vége.)

Az eddig tárgyalt kívánságokat tekintem olyanoknak, melyeknek megvalósítása *első rangú és sürgős* teendő. És mind a négy kívánság nagyobb nehézség nélkül megvalósítható; valószínűleg olyanok, melyeket a kormány hazánk más vidékein — melyek talán nem is voltak annyira rászorulva, mint e mi hegyi vidékünk — már megvalósított. Ezeknek megvalósítása nagyon sokat fog lendíteni népünk anyagi helyzetén.

Mig azonban ezek, szerény meggyőződés szerint, alapját képezik a hegyvidéki nép kívánatos helyzetének: addig nem szabad elfelejtkeznünk azon eszközök, módok előkészítéséről, munkálásáról sem, melyek már a *fejldő vagyonosodásnak eszközei*. Ilyen módokul tekintem én — a miről különben a 20-iki értekezleten is szintén volt szó — a mező- és erdőgazdaságnak az iparral való összekötését.

S itt már a gazd. egyesületnek munkája nem is nevezhető — hogy úgy fejezzem ki magamat — teremő munkának, mint a mint nevezhető és tekinthető az előbbi négy kívánság megvalósítása. Mert ha az a négy kívánság megvalósul, ezeket az itt tárgyalandókat a megjavult anyagi helyzet, a kívánatosan átalakult területi viszonyok magok fogják létrehozni, megteremteni. A gazd. egyesületnek ezeknél lekecsesítő, irányadó munkája lesz csupán. Hogy hasonlattal éljek, az leend a kötelessége, a mi egy testületnél az elnöknek. Nem kicsinylem én ezt a munkát, sőt becsülöm. Olyannak tartom, a melytől függ nagy mértékben az eredmény. Éppen ezért tartom szükségesnek, hogy ez eszközökre, e módokra való jó előre gondolat is ajánljam figyelmébe a gazd. egyesületnek. A böles gazda, mikor ekéjét a földbe hatítja, mikor a trágyával kövérti földjét, nemcsak arra az esztendőre számít kenyeret kapni munkája, földje után, de a jövőre is gondol, évekre készíti elő tervét. Ilyen, a vagyonosodást fejlesztő tervének, gondjának is kell lenni a gazd. egyesületnek.

Hogy csak egy párat omtitsek azon eszközök közül, melyek a fejlődő vagyonosodásnak válhatnak eszközeivé az iparnak a mező s erdőgazdasággal való összekötése rendjén, melyekről már az értekezleten is volt szó: *utal a faipar- és a fonó-szövő ipar jövedő beállításának előkészítésére.*

Az érdekeltekkel és a területi viszonyokat alaposan ismerőkkel beható tanácskozások után megállapítandók azok a pontok, melyek a faipar üzésére alkalmasak: azokat a pontokat aztán az utak rendbehozatala által hozzáférhetővé kell tenni. Ekkor csak egy kis jóakaratra, egy kis figyelem ébresztésre van szükség a gazd. egyesület részéről, hogy az ily helyeken faipar-telepek alakuljanak; a minthogy példa nem is hiányzik, hogy azokon a helyeken, melyek megközelíthetők voltak, a természeti adományoknak iparszerű kihasználása nem is maradt el. Így köthető össze az ipar az erdőgazdasággal. És ime így válik evidenssé, hogy az előbb tárgyalt négy kívánság sürgős s a fejlődő vagyonosodásnak is alapja.

2. Maga a történet.

Boldogság ma Czigándon lakni. Földje a legjobb fekete húmsz. Azokban a hajdani tőfenekekben, melyeket a Tisza kiáradásai csináltak, ma a legjobb buza terem. Így teljesedik be a kálomista zsoltár igazsága: még a mi gonosz is, használ nekünk más részbe — vagyis más szóval: a mi az ősökre átok volt, az utódokra áldás lett — még másképpen szólva: a régi cigándiak sok sóhaja egy szellő lett, mely állandóan forgatja azt a szélmalmost, melyben a mai nemzedék fehér buza lisztet őröl. Ez hát az a gonosz, a mi más részben használ.

De éltél volna csak nyájas olvasó ezelőtt száz évvel. Éltél volna csak Czigándon! A Tisza szabályozatlan volt Ha hosszasan esett az eső a mármárosi hegyek közt, már ez elég volt, hogy megszilajodjék ez a tüzesvérű csikó, s kiugorjon a rendes pályáról, s úgy átnyargalta az alsó síkságokat, mint a peták. S a mint kedve hozta, annyi ideig tartózkodott a határokon. Tavasszal soká, máskor kevesebb ideig; de hogy hálátlannak ne nevezessék: itt egy tavat nemzett, amott meg egy-egy ért. Ilyenekkel volt akkor körül fogva, vagy tán ilyenekből is állott akkor kivált az alantasabb fekvő határ.

Mit csinált ilyenkor a cigándi ember, hogy a vizektől körülvevett földjeihez hozzájusson? Hát mit csinált volna okosabbat, hogy megvárta, míg a víz kitakarodik az árkokból. Vagy, ha sürgős volt a vetés, a lovat átuszta, a vetőmagját, a szerszámait meg átvitte valahogy csolnakon. Neki hát még sem volt valami igen nehéz.

De tessék csak elképzelni annak a szegény

De nemesak az erdőgazdaság számára óhajtanék én ipart, hanem a mezőgazdaság számára is. Meghonosítani kívánám a mezőgazdaságban oly anyagok természetét is, melyeket iparszerűen itt lehetne fel is dolgozni. Ajánlom termeljen a nép, téiben iparszerűen dolgozza fel azt. Ilyennek gondolom, a miért már az értekezleten is lelkesedtem, a len- és kender termelését. Ez vidékünk egyik jelentős kereset- és jövedelemforrásává lenne. Mert e hegyvidéki népünk összes ruházódása ebből az ipari cikkből kerül ki. És — akármennyire is agítálnak ez ellen ez eszmének ellenzői — piacot is lehetne ez ipari cikkek teremteni; természetes, hogy egy bizonyos fejlettségi fokot feltétlenül el kell érnie ez ipari foglalkozásnak, mert *ma napság a minőségben rejlik a versenyképesség alapja.*

De — természetesen — a nagybirtokosoknak, a kiknek kezében van a terület és erő a legnagyobb mértékben, kellend e tekintetben is jó példával és áldozatkészséggel előjárni. A kezdet nehézségein át kell esni. A termelést megkezdeni; a téli szövő ipart beállítani a nagybirtokosoknak kellend. Így adhatunk a népnek foglalkozást, így biztosíthatunk állandó keresetet, így csökkenthetjük az Amerikába való kivándorlás vágyát.

Ime a mezőgazdaság így kötendő össze iparral! S miben rejlik a gazd. egyesületnek előkészítői munkája ez irányban? Abban, hogy azokat a felállítandó minta parasztságokat már ennek a célnak is állítsa szolgálatába. Hadd lássa a nép a munkát, az igazi, okszerű és korszerű mezőgazdaságot; hadd lássa az eredményt. Belekóstol, a mi jó, azt megszereti és eszeleksi aztán tovább, mint a gyermek, mit mástól, felnőttekektől látott, megszereti és eszeleksi. Ime a fejlődő vagyonosodásnak egyik magasabb munkája a gazd. egyesület részére! Így kellene ennek lenni a mi hegyvidékünkön; így van ez másutt is hasonló viszonyok között. Nézzük meg Galiciát, melynek hasonló a területi viszonya a miénkhez, ott így van. Füstölő kémenyek, faipari nagy telepek — kis falukban is — hirdetik, hogy az erdő- és mezőgazdaság iparral van összekötve.

Fel uraim, a nemes munkára! A népért tenni annyi, mint a haza- és ezzel együtt a magunk boldogságát munkálni.

III.

Hátra van még egy oly hiányról szólni e mi hegyvidékünknek, melynek mielőbbi pótlása annyival inkább szükséges, mert ez mindennek az alapja, melyre biztosan és eredményesen építhetünk. E hiány a népnevelés-oktatásnak, illetve a *korszerű* népnevelés-oktatásnak hiánya. Első rangu teendőnek tartom e hiány pótlását. S hogy mégis utolsónak ezt hagytam, annak az az oka, hogy kiváló mértékben kívánom erre felhívni az illetékesek figyelmét, különösen a gazd. egyesület figyelmét. Hogy a gazd. egyesületnek is érdeke, kötelessége figyelmét a népnevelésre ráfordítani, ezt alább fogom kimtatni.

Nagy sajnálkozással telt el szívem a 20 ki értekezleten a miatt, hogy a népnevelés-oktatásról még csak egy szó sem esett. „Per longum et tatum” tárgyaltattak oly kérdések, melyek pozitív eredménnyel nem kecségtettek: és ezek mellett sem jutott idő, hogy szóvá tehetjük

czigándi kondásnak a helyzetét! Esik, nem esik, árvíz, nem árvíz, neki ki kellett menni. Szent igaz, hogy mikor elöntötte a víz a határit, senki se kívánhatta tőle, hogy kockáztassa az ő és nyája életét. De mikor esapantak az erek hogy nyája átuszhatott, ő maga átlábolhatott, bizony ráparancsolt ott az előjáróság, hogy: „No Kömény János, kihajtod ám a nyáját!” És Kömény János nem rázta meg a fejér gubája fürtjeit, hanem szelíden engedelmeskedett. Más volt akkor a világ sorja, csendes lelkű olvasóm!

Régi eseléd volt Kömény János, mindig hűségesen szolgálta Czigándot.

De egy idő óta mégis mintha nehezebbnek tartotta volna a szolgálatot. Ha a feltört gyepen feküdt leterített subáján, elandalgott, kezdett kutatni az emlékei közt. Vénül-e, az emberek rosszabbak-e mint régen?

Az emberek jók, de ő bizony már vénülni kezd.

Szolgálhatná ugyan e miatt Czigándot még sokáig, de az az átkozott ér, mely a legelő mellett húzódik, ez az ő nagy akadály.

A legelőt ugyanis egy soha ki nem száradó ér vette körül. Mig Kömény János fiatalabb volt, mi volt neki az az ér? Megfujta a kürtjét, beleriasztotta a nyáját, illa-berek, nádak erek, egy pillanat alatt átuszta, vagy pedig átlábolta rajta. Szél nem szél, hideg nem hideg: nem ártott az Kömény Jánosnak.

De ma már terhére van, hogy minden nap átgázolja. Hónaljig érő vízben járni, kétszer naponként, nem öreg embernek való az.

Igy elmékedett Kömény János a feltört gyepen és terv fogamzott meg a fejében. . . „Le-

Folytatás az I. mellékleten.

volna hegyvidékünk népnevelés-oktatás ügyét. Pedig e vidéken nagyon fontos kérdés ez! Ujjainkon meg lehetne számlálni azokat az iskolákat, melyeket *tárhetőknek* minősíthetünk. Az iskoláknak legnagyobb része itt számba se jöhet a népnevelés-oktatás szempontjából. Sőt sok község van olyan, a hol népnevelés-oktatási intézmény nincs is.

A mi hegyvidéki népünk értelmi fejlődés dolgában is századokkal ez előtti állapotban van ma is. Alig vette észre, hogy körötte a világ nagyot fordult. A mi népünk nem érte el az értelmi színvonalnak azt a minimális fokát sem, mely mai napság feltétlenül alapja még a megélhetésnek is. Azoktól halljuk, a kik közvetlenül nép közt élnek, hogy a nép az Amerikából magával hozott új ismereteket, a fel-emelkedett értelmi színvonalat, eredményesen értékesíti a maga javára.

De nem is kell ennek eklatánsá tételére példákhoz folyamodnunk. A természetes logika is eljuttat bennünket annak kijelentésére, hogy értelmi színvonalát kell emelni népünknek, mert míg ez a cél nem lesz elérve, addig a mi népünk alkalmatlan marad a munkára, de arra mindenesetre alkalmatlan lesz, hogy a létesítendő intézményekre rá nézve üdvös voltát felfogja, megértse. *Iskolák kellene tehát, hol az értelmi színvonal emlenség; tanítókra van szükség, kik megismerjék a nép helyzetét érzelme- és gondolatvilágát s legyenek annak a népek tudatos önzetlen s lelkiismeretes vezetői.* E nélkül a minta-parasztgazdaságok létesítése, az okszerű gazdálkodás meghonosítása hiu törekvés leendő. Pedig csakugyan nagy szükség van ezekre, mert a mai igények mellett oly gazdálkodással, mint a mit fiu apjától tanul meg, nem lehet ekzsztálni.

Ime itt az alapja annak, hogy miért kötelessége a gazd. egyesületnek is gondját, figyelmét kiterjeszteni a népnevelés-oktatás megteremtésére, fejlesztésére e mi hegyvidékünkön. Tudom én azt, hogy a gazd. egyesület nem rendelkezik oly anyagi eszközzel, hogy ő maga állíthasson fel iskolákat, de nem is ez az én kívánságom a gazd. egyesülettől, hanem az, hogy hívja fel a vármegyének s az államnak figyelmét e tovább már nem tűrhető állapotokra. Vesse latba tekintélyét. Hisz a gazd. egyesület élén nagytekintélyű, nagybefolyású férfiú áll.

Nem jól esik nekünk tapasztalni, hogy a magyar kormány e mi hegyvidékünket e tekintetben is mostoha gyermekének tekinti. Száz ezreket költ — ezért is hála ugyan Istennek — népiskolákra s nekünk abból százak sem jutnak. Miért van ez? Talán mert a mi hegyvidéki tót ajku népünk jámbor nép, mely attól sem irtózik, hogy nyelvében is magyarrá váljék?! — Fáj tudnunk azt, hogy e mi hegyvidékünkön még ott is maga az állam a gát, az állami népiskolák felállításában, hol ezt maga a nép kezdeményezi. Fáj tudnunk azt, hogy pl. Homonnán, e hegyvidék fókuszában, ahol e szegény község lakosai megteremtették a polgári és felső-kereskedelmi iskolát s mikor ez életképesnek bizonyult, mikor a fokozódó szükségleteket a község nem képes kielégíteni; s mikor eredmények bizonyítják, hogy oly szükség van itt ez iskolára, mint az éhező családnak a kenyérre; s mikor látjuk azt, hogy emel az állam itt is, ott is, gazdag helyeken is, ha-

mond a hivatalról, vagy arra kéri a községet, csináltasson arra az átkozott ére valami rozoga kis hidat. Igen, meg mondja ezt ma este a bíró uramnak.

Ugy is volt. Közölte óhaját a bírónak, az pepig más napra — vasárnap lévén — „gyűlést” hirdetett.

Vasárnap délután a gyűlés meg is tartott. Mind ott volt a falu eleje. A bíró a tulipántos lánán ült a tükör alatt, mellette ültek a hitesek. A többiek hátrább foglaltak helyet.

Kömény János az ajtónál állott. Boeskor volt a lábán, bokaszíjjal volt köröskörül kötve a lába ikrája. Szemében elhatározás szikrái lobogtak...

Olvastad-e kedves olvasóm Homér hőskölteményét, az Iliászt? A haragos Ajax állott így a követség előtt, mikor nem akart addig a Pároszba menni, míg ki nem engesztelik.

A bíró előadta a tényállást: Kömény János arra kéri a községet, csináltasson valami rozoga hidat az ére, mely a legelőt körülveszi. Hivatkozik sok évi szolgálatára, öregedő korára. Bajos neki már öreg embernek mindennap kétszer a sokszor hónaljig érő vizet átágnálni. Mert külvilágban kénytelen volna hivataláról lemondani. Ezeket mondta a bíró és döntést kért.

Leirhatatlan csend támadt e szavakra a szobában. Mindenki saját gondolatával volt elfoglalva. De azért a ki a szemekből olvasni tudott volna, két pártot lát e pillanatban kialakulni. Némelyek szeliden, résztvevően tekintettek Kömény Jánosra. Oh ezek hajlandók azt a

sonló rangú iskolákat; fáj lelkünknek arra gondolni, hogy mi már 3 éve indítottunk mozgalmat, hogy az állam az iskola fejlesztése céljából vegye át az iskolát és 3 év után is ott áll az ügy, ahol megindítottuk.

Fel a munkára, Uram! A népért, a népnek neveléséért tenni annyi, mint hazánk és a magunk boldogságáért munkálkodni.

Elmondtam a 20-iki értekezlet tanácskozásai felett támadt gondolataimat; elmondtam, mit látnék én szükségesnek az ott felhozott érvek közül munkába venni, megvalósítani. — Hajnalhasadásnak tekintem azt az értekezletet. Reményem van, hogy borulat nem jő a kelő nap elé; mert mozgolódnai az egyesület kezdett, melynek vezetősége böles, s élén oly férfiú áll, kinek van országos tekintélye; kiben meg van korunk gyakorlati bölesessége és tudása; kiben láttam sok jóakaratot és a föld népe iránt való meleg érdeklődést azon az értekezleten is. Ez a férfiú gróf *Andrássy Sándor*.

Méltóságos Uram! A zászlót kezébe vette. Ne tegye le, míg az emelkedő nagy épületnek tornyára fel nem tüzi azt!

Sokan kívánunk hozzá erőt és kitartást. (Homonna, 1900.)

Réz László.

Vármegyei ügyek.

Figyelmeztetés. A kereskedelemügyi kir. minister figyelmezteti a gazdákat, hogy a vasutak mentén learatott mezei terményeiket a vasutonalaktól legalább is 95 méternyi távolságban raktározassák, ha nyugodtak akarnak lenni a vasuti mozdonyokból kirepülhető szikráktól; ott pedig, a hol a 95 méternyi távolság nincs meg, késedelem nélkül hordassák be mezei terményeiket.

A korcsmák és korcsmárosok gomba módra történő szaporodása, ugyszintén az ebből származó közérkölesi romlások ellen mondott filippikát *Andrássy Sándor* gróf a f. hó 8-án tartott közigazgatási bizottsági ülésen. A hálás téma többeket izgatott felszólalásra, a minek már is meg van az a jó eredménye, hogy a vármegyének a koresmai záróórak betartása és a koresmai hitel korlátozása dolgában alkotott XXI. és XXVII. számú szabályrendeleteit, a melyeknek határozmányai mindeddig papiros-malasztól képeztek, kiemelték a feledés mélységéből s ugy a fősolgabíráknak és S.-A.-Ujhely polgármesterének, mint a csendőrségi szárnyparancsnokságoknak is figyelmökbe ajánlották.

Beregszászy István, kir. segéd-tanfelügyelő, kit ministere, abból az alkalomból, hogy *Nemes Lajos* tanfelügyelő nyugalomba vonult, a vármegyei népoktatásügy önálló vezetésével bízott meg, f. hó 8-án foglalta el a közig. bizottságban előadói székét, mely alkalommal lendületes beszédben ajánlotta fel szolgálatát az egységes nemzeti állam kiépítését célzó működésre, a mihez a közig. bizottság pártfogását kérte.

Néh. Füzeses György varannai járási volt fősolgabírónak nevét megörökíteni és a

kérését megszavazni. Mások szemében azonban gyűlölet lobogott. Oh! Ezek elvetik az indítványt.

Es ha ekkor szavazat alá bocsáttatik az indítvány, többségben lettek volna, a kik Köményt szélnek eresztik.

Ekkor lépett a terembe Kis-Tóth Gazsi János. Böles férfi mindenütt, de legfőképpen ott, a hol közbenjáró javaslattal mindkét pártot ki lehet engesztelni. Egy pillanat alatt tájékozva volt a helyzetről. Letevén pipáját, ilyképen szötte szónoklásának nem könnyen ernyedő vásznát: „Az is baj, tisztelt felebarátaim, ha Kömény Jánost elbocsátjuk, mert Isten sem nézné el az ilyen hütelenséget; de nem kisebb baj, hogy neki hidat csináljunk. Hol a fa? Hol a pénz? De mondok én egyet, azt hiszem mindenki belenyugszik. Hogy még is könyvebségére legyünk s magunkról letereljük, — ha nem volna visszás sem a községnek, sem Köménynek — engedjük meg neki, hogy a mikor az ér megdagad, üljön rá arra a nagy veres kanra! Jól meg vannak már együtt barátkozva, aztán elbir az három olyan embert is. Ennyit megtehet a község egy hűség eselédért.”

Odisszeus szavaira nem zúgott fel hajdan oly helyeslés ott távol a sok evezőjű hajóban, mint a mily helyeslés Kis-Tóth Gazsi János szavait kísérte. Mindenki meg volt elégedve. Kömény János nem szólva egyebet ennél: „No hiszen jó, — meg lehet tróbnálni.”

Mindenki elégtelen és avval az elhatározással távozott, hogy holnap megtekintik a próbát.

közigazgatás terén szerzett érdemeit jegyzőkönyvbe iktatni rendelte a f. hó 8-án ülésezett közig. bizottság.

Kivándorlás. A f. évi június hónapban 152 egyén vándorolt ki vármegyénkből Amerikába; ugyanakkor visszaérkezett 87 egyén. — A kivándorlóknak legnagyobb része eladó sorban lévő leányokból telt ki, minek oka abban keresendő, hogy a falubeli legények, kik itthon, mint hadköteles egyének, csak nagy ügygyelbajjal juthatnak a nősülhetés alkalmához, Amerikába csalják maguk után a falujokbeli leányokat hogy aztán velük ott kint minden akadály nélkül házasságra léphessenek. Erre a körülményre már figyelmessé tette közigazgatási bizottságunk a felsőbb kormányhatóságot.

A vármegye közegészségi állapota az elmúlt június hó folyamán javuló irányzatot mutatott. Kiemelte, egyebek közt, a tisztí főorvos jelentésében, hogy E.-Bénye-füredő a korigényeknek megfelelően van berendezve.

Az inség s közmunkák ledolgozása felett teljes meglegedésének adott kifejezést *Pumm József* műszaki tanácsos, a ki mint a miniszter kiküldötte, a minapában utazta be a sztropkai, szinnai és homonnai járásokat.

Az állami egyenes adók ez évi júniusi befizetése kedvező volt. Befolyt 47,697 K. 55 f. (most több, mint tavaly júniusban: 1624 K. 98 f.) Az idén jan. 1-től jún. 30-ig befolyt: 643,493 K. 37 f. (most több: 47,369 K. 39 f.) A hátralék: 1,048,960 K. 85 f. (most kevesebb: 14,785 K. 01 f.)*

Körlevél. *Gortvay* Aladár, ifju barátunk, kit főispánunk ömeltósága f. hó 9-én kelt elhatározásával díjtalan közigazgatási gy.-vá nevezett ki a vármegyéhez, a következő körlevéllel kereste fel a közönséget: Mélyen tisztelt Bizottsági Tag ur! Jogi tanulmányaim végeztével az államvizsgálatot letevén, ezen megszerzett minősítésem alapján a megüresedett szolgabírói állások egyikét elnyerni óhajtom. Igérem, hogy megválasztásom esetén hiven és szorgalommal fogom a tek. Vármegyét szolgálni. Jelen soromban pályázati azándékomat tudomásul hozva, magamat a t. Bizottsági Tag urnak jóindulatu támogatásába ajánlom. S.-A.-Ujhely, 1900. évi július hó 5-én. Alázatos szolgája: *Gortvay Aladár*.

A Ludovika Akadémiába Zemplén-vármegyéből pályázó ifju ebben az évben nem jelentkező, most a honv. kir. minister hat idegen vármegyebeli fiut ajánlott választásra a Közgylülésnek, azok között az ifjak között *Eliássy Sándor* első éves végzett jogász is, a ki *Eliássy Imre* volt ujhelyi, jelenben péczeli gyógyszerész t. barátunknak minden pártfogásra méltó és érdemes rokona, a miért is melegen ajánljuk a választóközönség figyelmébe!

A torontál-megyei községi és közigazgatási tanfolyam előadói kara, kinek nagy

* A törv. hatósági utadók júniusi befolyása kedvezőtlen volt, mert tőkében és késedelmi kamatban 9585 K. 56 f.-el kevesebb folyt be, mint befolyt a múlt évi júniusban. Szerk.

Másnap a próba meg is tartott. Kömény ott állott az ér partján a nyájjal, kint volt az előjáróság is.

Kömény megállott, édesgette a nagy erős veres kant. Aztán végig feküdt a hátán. Az állat még csak nem is nyugtalankodott. Aztán egyet esördített az ostorával: usgye-főri, a nagy veres kan ugy átuszott vele, mintha egy közönséges varju lett volna a hátán.

Leirhatatlan éljen zúgott fel e kísérletre. Később aztán lehetett az az ér bármilyen nagy, Köménynek a lábát sem kellett soha megnevesíteni. Már a nyáj át is riadt, a nagy veres kan még mindig ott állott a parton, várva Köményt, míg rajta elhelyezkedik.

Igy a cigándi kondás hidat kért, lovat kapott. Sokáig hordta a nagy veres kan őt az éren. Még később is, midőn már tulajdonképen való szolgálatai elégteleneknek bizonyultak. Nem is neveztek a nagy veres kant más néven, mint „a cigándi kondás lova.”

Hogy pedig ez a történet nem mese, keresse ki bárki Czigánd régi jegyzőkönyve közt a passzust: „Ma, 1797 november 18-án, perzel-tetett meg a községbeli nagy veres kan (közönségesen „Kömény kondás lova”) és husa kiosztotta a falubeli cigányok között.”

En pedig, a ki a régi emlékeken tündödm, felteszem neked nyájias olvasóm a kérdést: boldog, vagy boldogtalan napok voltak-e azok, melyeknek keretében ez a történet tartozik?

Péter Mihály.

része van abban, hogy a községi közigazgatási tanfolyamok az 1900. évi XX. törvényekikben statuált alapon életbe lépnek, „Községi közigazgatási ismeretek tára” című tankönyvét sajtó alá rendezi. Ez a könyv a tanfolyamok eddig ismeretes tantervében közölt összes ismereteket öleli fel. — Az említett mű készítői, a Torontál vármegyei jegyzői iskola előadói kara, alkalmat akarnak nyújtani a tanfolyamra lépő ifjaknak, hogy a művet megszerezhessék, s ez uton is tudják, hogy arra előleges megrendeléseket már most elfogad (Riesz Jakab dr. árvasz. tb. elnökhöz Nagybeeskereken intézett levélben) s azoknak, kikért szülei (gyámjai) jóállanak, havi apróbb részletfizetésre is átengedi és megküldi a művet. Megrendelést csak az egész műre lehet tenni s az egész mű ára, melynek terjedelme még most pontosan meg nem határozható, 12—16 korona között fog lenni.

Versenyárgyalás. A kir. áll. építészeti hivatal Kassáról lapunk utján is jelenti, hogy f. hó 16-án, d. e. 10 órakor, a budapest—kassa—zborói állami közút 212—213 szakaszára szükséges korlátok és kerekvetők szállítása dolgában versenyárgyalás lesz. Költségvetéssel összeg: 1136 K. 85 fill.*

Kimutatás a Zemplén-vármegyei közkórház 1900. évi II. negyed betegforgalmáról. Maradt április hóról 27, május hóról 25, június hóról 36, összesen: 88. — Felvételt: április 41, május 49, június 40, összesen: 130. — Apóztatott: április 68, május 74, június 76, összesen: 218. — Elboesztatott: április 40, május 37, június 42, összesen: 119. — Meghalt: április 2, május 1, június 2, összesen: 6. — Kórházban visszamaradt: április 25, május 36, június 32, összesen: 93. — Az ápolásnapok száma: április 740, május 858, június 974, összesen: 2572 — *Schön Vilmos dr., főorvos, közkórházi igazgató.*

Hirek a nagyvilágból.

A muzsika cár ukázt adott ki, melyben megszuntette a Szibériába való száműzetést.

Kínából még mindig ninesenek biztos értesülések arról, hogy sikerült-e a nagyhatalmasságok követneinek kimenekülniök a pekingi vérfürdőből. Különb az óriási birodalom teljes lázadásban van. *Tuan* herceg, a ki császárrá kiáltotta ki magát, a lázadó boxerekre támaszkodik. *Nis* tábornagy seregei az anyacsászárné pártján állanak s védelmükbe fogadták az európaiakat is.

Oroszország 30,000 főnyi hadsereget küldött Kína északi részébe. Az oroszoknak már véres ütközetük is volt s kínai lázadókkal, a kiket megverték.

Japán 60,000 főnyi rendes katonaságot szállított át Kína keleti részébe s ujabban még 30,000 főnyi mozgósít, melyet hamarosan fog követni a harmadik hadtest is, úgy hogy *Japán*, a ki Európa megbizásából s úgy is mint Angolország szövetségese a forradalom leverését magára vállalta, most már 100,000-nyi katonasággal operál a lázadók ellen.

Burorságban az angol hadak egy része ismét igen súlyos vereséget szenvedett az élet-halál harcot vívó buroktól.

Hirek az országból.

A király hetvenedik születésnapját, augusztus 18-át kiváló fényvel ünneplik meg az dén országszerte

B. e. Erzsébet királyné bronzba öntött szobra, a magyar hölgyek emléktárgya, elhelyeztetett Bécsben, a királyné koporsója mellé.

Mátyás király lovas szobrát, melyet Kolozsváron, Mátyás király szülővárosában fognak felállítani, most öntik bronzba. A szobor-leplezést tavaszra tervezik. Mikorra a királyt is várják majd Kolozsvárra. A budai királyi várak udvarán is lesz Mátyás-szobor, melyet a király pénzéből készítenek.

A földközi angol-flotta látogatás céljából Fiuméba érkezett, hol az osztrák-magyar haditengerészet fényes lakomát rendezett a tengerész-bajtársak tiszteletére.

Időjárás. E héten az egész országot sokat szenvedett a jégesővel, hatalmas záporokkal egyes zivataroktól. Egyik-másik részében az országnak ciklonszerű förtéget tombolt, mely az aratás nagy részét elpusztította.

* Hasonló versenyárgyalások lesznek ugyanott (a kir. áll. építészeti hivatalnál Kassán) f. hó 24., 25. és 26-án. E hirdetések lapunk nyomtatása közben érkezvén szerkesztőségünkhez, közelebbi utbaigazítással a versenyárgyalás okra lapunk utján nem szolgálhatunk. Szerk.

Különlék.

Tisztelettel kérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése június hó végével lejárt, hogy a megújítás iránt intézkedjenek, egyidejűleg hátralekös előfizetőinket is kérjük hátralekainak beküldésére.

A kiadóhivatal.

Királyi adományok. Öfelsége a király, kabinetirodája utján és főispánunk közbenjárásával, *Romanecz János* ulics-krivai lelkésznek 50 kor., — továbbá *Hladonik Tivadar* mikovai, *Jurics György* esertési, *Sváb György t. terebesi*, *Bandolgai Mihály* orosz porubai, *Szedlár Endre* petiesei és *Czirbusz Mihály* sókúti tanítóknak 30—30 korona legkegyesebb adományt küldött.

Személyi hírek. *Horváth Sándor*, a piaristák ujhelyi társházának rektor-direktora, és *Kovács Endre* rendi tag, mint a társház követi, a jövz hét folyamán Budapestre utaznak, hogy a kegyes tanítórend nagy káptalani gyűlésén részt vegyenek. Az u. n. „nagy káptalan” választja meg titkos szavazattal a rend fejét, a kormánytanácsosokat és segédeket, úgyszintén a rendi társházak rektorait és a rendi direktorokat a gimnáziumok élére — mindnyájukat hat év időhosszára. — *Finkey Ferenc dr.* sárospataki tanár, t. barátunk és munkatársunk, 8 hétig tartott külföldi tanulmányutjából, melyben főként a francia és angol igazságszolgáltatást és büntetőügyet tanulmányozta, f. hó 12-én szerencsésen visszaérkezett.

Kinevezés. Az igazságügyminister *Denz Sándor* ujhelyi törvényszéki joggyakorlót — homonnai törvényszékekhez aljegyzővé nevezték ki.

Két család gyászja. Megrendítő eset történt ma egy hete Ujhelyben. *Bogyay Béla* rendőrkapitány fiatal felesége, *Szokolay Margitka*, *Rákóczy-utcai* lakásukon revolverrel mellbe lötte magát és nem egészen egy napi szenvedés után meghalt. Ot hónapi kölesönös szerelemmel teljes boldog együttélés után történt ez a szinte példátlan szomorú eset, a melynek elfogadható alapja és magyarázata ninesen. A 19 éves, érzékeny, művelt lelkű, szerelmes szívű asszonynak egy megmondolatlan elhatározása volt az, a mely lecsúszta a bánatában megtört férjét, a ki ily váratlanul veszítette el legnagyobb kincsét: szerető feleségét. Öszinte részvét fakadt mindenfelé a tragikus esett fölött. Részvéttel kísérik a boldogtalan férj fájdalmát, a melyre nines más orvosság, mint a legfájdóbb sebet is beheggesztő idő. — *Bogyayné* temetése 11-én d. u. 5 órakor ment végbe. Bár viharos esős idő volt, igen nagy közönség, közte városunk egész intelligenciája, gyűlt össze erre a szomorú temetésre. A gyászos ház kapubejárása alatt volt magas ravatalon a szép érekeporsó, a melyet számtalan szép koszorú borított. Az egyházi szertartást *Katinszky Géza* plébános végezte káplánjaival. Szertartás után a koszorú nagy részét külön kocsira tették, a koporsót pedig a „Kegyelet” díszes kocsira emelték és a vasúti fuvóhangszeres banda hangjainál úgy kísérték ki a gyászoló férj, családtagok, rokonság, barátok, tisztelők és óriási közönségtől követve a róm. kat. temetőbe, hol a fiatal asszonyt, a ki valódi boldogsága kezdetén dobta el magától az életet — elföldelték. Nyugodjék békével! Most már a közös gyászban egyesült két család, a *Bogyay- és Szokolay-család*, találjanak enyhületet fájdalmukra a közrészvételben.

Uj esperes. *Bessenyei István* monoki rk. plébánost, esperessé nevezte ki a kassai püspök. Ad multos annos!

Esküvő. *Hrabovszky Tihámér* beregszászi aljárásbíró, tisztelt barátunk, törvényszéki aljegyzősége idején az ujhelyi ur társaságnak kedvelt tagja, e hó 21-én lép házasságra *Klimkó Adél* kisasszonnyal, *Klimkó Ede* szegedi kir. ítélőtáblai bíró kedves szép leányával. A szerelem jegyében fogamzott frigyét állandó boldogság kísérikje.

P. Nagy Gusztáv. Még be se gyepesedett az a hant, a mely alig két hónappal ezelőtt a sárospataki ref. főiskola egyik nagy-tudományu teológiai tanárát, *Warga Lajost*, el-takarta s már ujabban nagy veszteséget kell siratnia főiskolánkknak s közelebből teológiai akadémiainknak. *Peremartoni Nagy Gusztáv*, az ujszövetségi szöveg-s irodalomtörténet, a bibliai vallástan s a teol. enciklopedia nyilvános rendes tanára, a gazdasági választmány elnöke, a sárospataki takarékpénztár alelnöke, f. hó 11-én, hosszas betegeskedés után, tanári működésének 31-ik, életének 56-ik évében, az erdő-bényei fürdőben elhunyt. Benne immár harmadik tagja vészett el (*Mitrovics Gyula* 1896-ban elment debreczeni lelkésznek) azon híres teológiai tanári karnak, mely főiskolánkra 25 éven át anynyi fényt árasztott, mely nagy tudományával, kiváló írói tehetségének éles dialektikájával vezetöje volt hazai protestáns teológiai irodalmunknak s a külföld tudományos teológiai sze-

mét, a nagy *Ballagi Mór* nyomán, hazánkban is meghonosítani igyekezett. A régi harcok közül immár csak *Radácsi György*, az ifjabb kartárs áll a küzdőtéren. — Nagy Gusztáv Bácskán (Fejér m.) született; gimnáziumi tanulmányait N.-Kőrösön végezte, hol Arany János egyik tanítványa volt, teológiai tudományokat Budapesten hallgatott, a hol szellemének, gondolkodásának irányításában, mélyítésében *Ballagi Mór*nak köszönhetett legtöbbet. Ismeretei növelése, a teol. tudományokba való mélyebb behatolás végett két évig Hollandiában, az utrechti egyetemen tanult, hónapokra terjedő nagyobb tanulmányutát téve Skóciában is az angol egyházi élet megismerése végett. Külföldi utjából hazatérve, Vay Miklós br. főgondnok pártfogásával, az 1869. évi tavaszi egyh. kerületi gyűlésen főiskolánkhoz rendkívüli, majd a következő évben rendes tanárrá választott. Két ízben volt akadémiai igazgató, 1892-ben pedig, *Zsindely István* halála után gazdasági választmányi elnökké választott. Eleme volt az igazságért való küzdés, szószéken és irodalomban egyaránt; az ujab tudományos vizsgálódások szellemétől áthatott, a hagyományos felfogástól sokszor erősen eltérő eszméi, fejtegetései a régi irány hívei közt nem kis ellenhatást támasztottak, de: rendületlenül haladt elő azon az uton, melyet számára a modern tudomány, a protestáns vizsgálódás szabadsága, az ő éles, vizsgálódó esze s a világosságért rajongó lelke kijelölt. Lelkes, eleven, az ismeret és tudomány legmesszebb téreit bejáró előadása mindig ébren tartotta hallgatói figyelmét, igen sokszor magával ragadta őket. Társaságban vidám, eleven, szellemes társalgású volt, ki mérsélen szökellő eszméivel, magvas gondolataival mindig magához bilineselte hallgatóit. Tanítványai szerették, lelkesedtek érte, barátai öszintén becsülték a nyílt, egyenes lelkű, erős meggyőződésű, őszinte jóakaratu férfit. Nagyobb tudományos művet nem alkotott; kisebb értekezései elszórtan jelentek meg lapokban és folyóiratokban. Utóbbi éveiben, midőn betegeskedni kezdett, családja sorsa aggasztotta; nagyobb leányait szerencsésen férjhez adta ugyan, de még mindig 6 kiskorú gyermek gondja foglalkoztatta lelkét. Két ifjabb leányának a mult szombaton, f. hó 7-én, egyszerre végbe ment esküvője volt lelkének utolsó öröme; lehet mondani, hogy e szép óra megérése éltette őt utolsó napjaiban. A mint ez megtörtént, lelke elvesztette rugékonyságát s szerdán d. u. 3 órakor esendesen elszunyadt. Nyugodjék békével! emléke élni fog közöttünk! — Temetése f. hó 13-án d. e. 10 órakor a főiskola udvaráról történt; *Novák Lajos* főiskolai lelkész mondott fölötté remek gyászbeszédet, a sárnál pedig *Csontos József* tanár bucsuzott el szeretett kartársunktól.

Az ujhelyi kisdedővő növendékserege f. hó 7-én szerette volna megtartani majálisát a Bock-féle kertben, de nem tarthatta meg úgy, a mint óhajtott, mert elmosta az eső és elfujta a hideg szél mulató kedvét. Csak kisdedővő közönség gyűlt egybe *Hornyay Béla dr.-né* felügyelő-bizottsági tag körül. *Horváth Ilonka*, az egyik intézeti növendék, mondotta az üdvözlő verset, utána még több babavers és ének előadása következett. Ozsonna elköltése után ráfanyalodtak a játékra is, hanem az egyre hivesbedő idő miatt nem bírtak belelegedni. Este 7—8 óra között kiadták a jelszót: „Oszolj vendég — nines vendégség!” a minek elszontyolodott szívvvel engedelmeskedett a kedves dedős had. Jegyeiket megváltották; 4 koronával: *Teich Zsigmondné*, 3 K.-val: *Molnár Gyula*, 2—2 K.-val: *Szilvássy Matild* és *Arnótfalvy Tivadar*. Fogadják szíves adományaikért az óvónő köszönetét.

Nyári mulatságok. A szeles, esős hideg időjárás sehogy sem kedvez az idei nyári mulatságoknak. E miatt elmaradt az „ujhelyi dalárda” e hó 8-ára rendezett mulatsága is. — A városi kaszinó e hó 21-ére hirdetett mulatságára a meghívókat már széjjel küldötték. Eből látjuk, hogy a rendezés élén *Dókus Gyula* elnök, *Mattyasovszky Kálmán* alelnök, *Mészáros István* háznagy, *Schveiger Aron* pénztáros és *Jurcsó Agoston* jegyző állanak.

Eljegyzések. *Puskás Ferenc*, borsii uradalmi tiszt, e hó 8-án váltott jegyet *Moók Márta* kisasszonnyal. — *Benkő Gyula* frigyfalvi máj. hivatalnok e hó 3-án jegyezte el *Kiss Ilona* kisasszonyt Ujhelyben.

Hivatalos órák nyári rendje. A m. kir. pénzügyigazgatóságtól a következő értesítést kaptuk: A s.-a.-ujhelyi kir. pénzügyigazgatóságnál a hivatalos órák, a beállott nagy hőség következtében, f. évi július hó 9-ikétől kezdve bezárólag szeptember hó végéig hétköznapokon reggeli 7 órától — délutáni 1 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig délelőtt 9 órától — déli 12 óráig fognak megtartatni. A folyó évi október hó elsejétől kezdve ismét az eddig megállapitva volt délelőtti és délutáni hivatalos órák fognak visszaállitvatni.

— **A nagymihályi választó-kerületből.** Egy helyi lap nem régiben azt a hírt közölte, hogy *Andrássy Géza* gf. a legközelebbi országos n.-mihályi képviselő-választás alkalmával mandátumot a kerületben nem vállalt. E hírrel szemben a *F. Z. f.* hó 12-én megjelent számában leghatározottabban kijelenti, miszerint ez idő szerint sem vissza, sem fellépésről egyáltalán szó sem volt és az irányadó körök arról mit sem tudnak.

— **Hibaigazítás.** A „Zemplén” ma egy hetes számában „A magyar kultúra” egyik sorát hibásan szedték. Helyesen így hangzik: „Megifjodt szellemem sasként már fönt szárnyal” (16. versszak, 4. sor.)

— **Huszonöt éves jubileum.** Órmezőről írja alkalmi tudósítónk: Folyó hó 8-án ünnepelte meg *Jóós János*, özv. Széchenyi Imréné grófné, szül. Sztáray-Szirmay Alexandra grófnő öngyméltósága örmezei uradalmának intőző-tisztje, működésének 25 éves fordulóját, rokonai, tisztársai, jó barátai s tisztelői körében. Az ünnepelt férfi reászolgált a tisztelet, az elismerés s a szeretet nyilvánításaira, a melyek őt, úgy az uraság, miként tisztelőinek részéről is, e napon érték. Működését, melyből az uradalom sopron-vármegyei horpácsi birtokán 18 évet töltött, Órmező községben pedig most már a 8-ikat tölti, a fáradhatatlan tevékenység mellett, különösen az a böles tapintat jellemzi, a melylyel az uradalom érdekeit a közérdekkel, alkalmazottainak, a cselédségnek s a munkás népnek igényeivel mindenha oly szép összhangzásba tudja hozni. Munkásnépünk minden körülményei iránt a legmelegebben érdeklődik, s ha baj, betegség éri egyik másikát, benne s általa az uraságban gondoskodó atyára, biztos gyámolítóra talál. Ennek tulajdonítható, hogy bár az agrár-szocializmus a közelmúltban vármegyénkben is nagy, s mondhatjuk hogy szennyes hullámokat vetett: itt még csak árnyéka sem mutatkozott annak. Az ő érdemül tudandó be, továbbá, az is, hogy bár vármegyénknek e részén az Amerikába való kivándorlás felette nagy arányokat öltött: az örmezei uradalom mindemellett a munkás kéz hiányát nem éri. Melegen érdeklődik az ünnepelt az uradalom, mint kegyuraság területén lévő kulturális intézmények: a templomok s iskolák iránt; rokonérzéssel van a nép vezetői és tanítói iránt, jól tudván azt, hogy az embert csakis a tanítás s nevelés teszi emberré, s hogy e nélkül a társadalomban rend nem képzelhető. Szóval, az ünnepelt röviden érintett tevékeny működésén beigazolvva látjuk *Jókai Mór* eme szavait: „Minden egyes életpálya, melyet észszel, erővel, szorgalommal valaki magának kivívott, egy épületkő hazánk nagyságához.” Az ünnepelésen elhangzott jókívánatok az uton is megismételjük, kívánva az ünnepeltnek: érje el működésének 50 éves évfordulóját is, eddigi tevékenységben, erőben és egészségben. (Éljen — szerk.)

— **Nagy jégzivatar.** Jul. 7-iki kelettel jelentik nekünk Varannóról: Ma nagy jégzivatar dühöngött itten d. u. félhat körül. *Galambtojás nagyságú jégek* estek és a földet egészen betakarta a jég. Felhőszakadásszerű zápor két ízben is ömlött. A gabonaneműekben nagy a kár, nemkülönben a kapásnövényekben is.

— **Részeg embert az isten is őrzi!** Hogy mégis csak van igazság ebben a közmondásban, bebizonyosodott a múlt héten, a mikor Ujhely és Mihályi között a robogó vonat egyik harmadosztályu kocsijából a tökrészes Vaszi-lecskó *János* sztrópkó-olykai tót legény kibukott. Az istenadta tójtjának mi baja sem esett és fütő-részve gyalogolt be Ujhelybe.

— **Öngyilkosság.** Farkas Mihály valaha jobb napokat élt alsó regmezi gazda, a korhelységre adta árva fejét, úgy hogy a miatt aztán teljesen elzüllött sehonnai csavargó lett belőle s jól ismert alakja volt a rendőrségek toloncházainak. Utóvégre aztán beleunt a nagy nyomorúságba és O.-Liszskán néhány pakli gyújtónak a fejét megitta. Ugy hozták betegen az ujhelyi közkórházba, a hol harmadnapra meghalt.

— **A sárospataki ref. főiskola** jövőjére nagy fontosságu egy indítványt tett a főiskolai Igazgató-tanács legutóbb tartott ülésén *Fojes István* egyházi algondnok. Kiindulva abból a tényből, hogy a sárospataki ref főiskolában — úgy az akadémiában, mint a gimnáziumban — ez idő szerint oly csekélyek a tanári fizetések, hogy, a hasonlóragu állami tanintézetekről nem is szólva, már a legtöbb felekezeti iskola is tulszárnyalta főiskolánkat tanári fizetések tekintetében, minek következménye a

*] Ugyanaz nap, d. u. 2—3 óra közt, Ujhely felett is tornyosodni kezdettek a jeges fellegek, hanem a viharáguk bőmbőlése végre is elkergette innen Hanam az orkán erejével fujt szél, a mi ellen eddig nincs védekezés, igen nagy károkat, nem egy helyütt pusztulást is okozott szőlőhegyeinken. Szerk.

főiskola magas szellemi színvonalának alászállásában s más kisebb tanintézetek részéről való tulszárnyalásában rövid idő múlva okvetetlenül érezhető lesz; s kiindulva abból a tényből, hogy a konvent már fel is szólította főiskolánk előjáróságát a tanári fizetések rendezésére, valamint a május 16-án Miskolcra tartott egyházkerületi közgyűlés és utasította az igazgató-tanácsot arra, hogy az akadémiai tanárok törvényeszerű fizetését illeszse be a jövő évi költségvetésbe: mindezek alapján azt az indítványt terjesztette az Igazgató-tanács elé, hogy a tanári fizetések korszerű reformálását haladéktalanul munkába kell venni s erre nézve a tanári kartól javaslatot kérni. Az Igazgató-tanács *Fojes István* indítványát elfogadta s kimondotta, hogy a tanári kar készítsen szept. 1-ére javaslatot arra nézve, hogy — tekintettel az állami s a legkiválóbb felekezeti (pl. debreczeni, nagyenyedi) tanintézetekre — mi módon s mily elvek szerint lennének rendezendők a tanári fizetések a főiskola mindkét szakában? E határozat s annak keresztülvitele — kapcsolatban más, szükséges belső reformokkal — újra vissza fogja adni a főiskolának régi hírnevét, versenyképességét, újra kívánatosá fogja tenni minden ambiciós fiatal emberre a főiskola körében való működését, s utját fogja állani annak, hogy a főiskola legkitünőbb erői, a fizetések elégtelensége miatt, innen más, jobb helyekre eltávozzanak, a mi a legközelebbi multban, sajnos, többször meggyöngítette főiskolánkat. Ha a mult dicső hagyományai, szent emlékei, a hagyományokban, példákban rejlő erők egyesülni fognak a modern kor kifejtett eszközeivel, a jelen kor előhaladott igényeit kielégítő tényezővel: akkor e főiskola egy újabb, dicső virulásnak néz elébe, s elmult századaihoz újabb, fényes századok fognak esatlakozni!

— **Nyilvános köszönet.** A bodrog-olasztüzkárosultak részére méltóságos *Lónyay Elemér* gróf es. és kir. kamarás ur 1000 kor.-t és fenséges neje, *Stefánia* kir. hercegnő 500 kor.-t összesen 1500 K. azaz ezeröt száz koronát voltak kegyesek adományozni. — Fogadják a legnemesebb szívű adakozók úgy a tüzkárosultak, valamint a község lakossága részéről is leghálásabb köszönetünk nyilvánítását. Bodrog-Olaszi, 1900. július 12. A községi előjáróság.

— **Ebmarás halottja.** A gálszécsi plébános veszett kutyájától a multkor megmárt két fiu közül az egyik, dacára hogy a Hőgyes-féle intézetben beoltatott, gyanus tünetek közt meghalt.

— **Szomorú aratás** Gálszécsen és vidékén — írja levelezőnk — szomorú aratás van, sőt némely helyen egyáltalán nincs is aratás, mert a jég, a zivatarok és rossz időjárás tönkre tették mindent. Valóságos ítéletidők voltak azok, melyeket legközelebb átélünk. A rossz időjárás a mult heti kánikulai hőség után esütörtökről pöntekre való éjjel kezdődött, mikor is oly borzasztó dörgés, villámlás, sőt villámcsapás volt, hogy az emberek ijedtökben kiugráltak ágyaikból. Pöntekről szombatra való éjjel ismét oly zivatar volt, mely fákat tört ki s felfogatott minden növényzetet. Gyümölcs alig maradt a fákon. Szombaton d. u. *dionagyságú jég* s *felhőszakadásszerű többszöri zápor* volt, melyek *Gálszécs, Bacskó, Kohány, Gerenda, Visnyó, Polyánka* stb. határait teljesen tönkre tették. Azóta is folytonosan szakad az eső, fú a szél, mezei munkához fogni nem lehet; tehát a mi még megmaradt, a szalma, azt sem lehet fölszedni, s mivel a földön fekszik, tehát meg fog rothadni. Egyszóval: *nagy nyomorúságnak s drágaságnak nézünk elébe*, mert nemesek az aratás rossz, de a kapásnövények is tönkre vannak téve.

— **Megkerült tolvaj.** Még január havában történt, hogy *Waldman Izidor* órsnak, a Széchenyi téri Korinkó-féle emeletes ház kapuja mellé kifüggesztett kirakatos szekrényét, a melyben hét ezüst óra és vagy harminc arany gyűrű volt, ellopták. A rendőrség akkoriban a tettest nem tudta kézrekeríteni és az ellopott tárgyakat körözte minden felé. A mult héten végre a tettest a nyiregyházi rendőrség elfogta, épp akkor a mikor egy koresmában óráit és gyűrűt árulgatott. A tolvaj *Recsák László*, a ki *Kossuth János* dr. nál mint vincellér állott szolgálatban s lopásért már büntetve volt. Az ékszerek nagyobb részét megtalálták nála. Nyiregyházáról az ügyészséghez kísérték s most a börtönben várja további sorsát.

— **Kóbor cigányok garázdálkodása.** A minap az ujhelyi esendőrség három kóbor cigányt kísért a rendőrségre, a hol éjjelre egy zárkába helyezték el őket. Ejnek idején, a mikor a kulcsár elaludt, a pries egyik kitért lábával kifeszítették az ablak vasrácsát és szekerüket hátrahagyva megszöktek. És hogy gaz munkájukat tetőzzék, még azon éjjel feltörték a „Gyilkos” koresma ajtaját és a söntés flókjából a mi pénzt ott találtak, lehetett vagy 30 korona,

ellopták. Innen a némahegyi koresma felé mentek, egy hol a pincét törtek fel, a melyből 15—20 üveg sört és pálinkát loptak. A zsványok munkájának kedvezett a viharos sötét éjjel. Kézrekerítésük iránt a lehető intézkedéseket megették. Ertesülésünk szerint a megszökött cigányokat az üldöző esendőrség *Kenézlőn* elfogta. *Tokár Czene Peti*, *Tokár Káli* és *Tokár Huszállónak* nevezik magukat. *Tokár Huszálló* O.-Liszskán a esendőrök elől megszökött, *Káló* cigány is teti szökési kísérletet, ezt azonban az egyik esendőr temporán megszurta. Ma már ez a kettő Ujhelyben s folyik ellenük a nyomozás, a megszököttnek pedig nyomán vannak.

— **A „Zemplén” 1901. évi naptára** már szedés alatt van s legkésőbb a f. évi. szept. hó 1-ére megjelenik, a mit naptár-vevőinknek, ugyszintén hirdettető feleinknek is szives figyelmébe ajánlunk. A kiadóhivatal.

— **Az öt forintos államjegyek bevonása.** A pénzügyminister elrendelte, hogy az állami pénztárakba kerülő öt forintos bankjegyeket többé forgalomba ne bocsássák, hanem azokat öt koronás ezüst érmeikkel helyettesítsék. Kívánatos lenne, hogy a bevont papírpénzek helyett a koronás államjegyeket is mielőbb forgalomba hozzák, mert a nagy és nehéz öt koronás ezüst érme kezelése terhes dolog.

— **Meteorológia** A viharáguk el lehetnek készülve arra — írja egy hazai meteorológus — hogy a napfoltok elváltozásából és e változások gyöngébb-erősebb hullámzásából úgynevezett „kritikus napok” lesznek még e hó folyamán 15—19, ugyszintén 26 és 31-ike között. Azért a gazdák jól teszik, ha legalább egy tábori messzelátó segítségével megfigyelik a napfoltok viselkedését. Ha azt látják, hogy a foltok nyugtalanok, vagyis hogy összességük jönnek, vagy széjjelbebb válnak, ha feketességük sűrűre lesz, elhomályosulnak, ha közülök egyik-másik eltűnik vagy újak keletkeznek: akkor 24—48 óra múlva erős zivataros idő fog bekövetkezni az ország egy vagy több helyén. Nagy változások esetén felhőszakadás is várható és így jól teszik, ha idejében intézkedést tesznek. A nagyfoltoknak e változásai biztosan hoznak kritikus időt, csak az nem határozható meg meg, hogy mely helyen, a mi azonban szintén csak időkérdése, s a megfigyelések kellő száma ezt is meg fogja fejteni. A napfoltoknak messzelátó segítségével való megfigyelésénél, természetesen, annak szemlencséje elé olyan sötét üveg alkalmazandó, hogy a nap fénye szemünket ne sértse. A fentebb megjelöltük esomópontok (dátumok) körül különösen szorgalmasan vizsgálendő a Nap képe, mivel ekkor lesznek a foltok legnyughatatlanabbak.

— **Ki tud róla többet? Szirmay** *Balamér* Bpestről kérdezi a „Zemplén” t. olvasóközönségétől: „*Szirmay János* született 1760—1780 közt. Szülei voltak: *Szirmay Sándor* és *Ottlyk Krisztina*, kik *Cziróka-Hosszmező* községben éltek. *Szirmay János*nak fiai voltak, *Szirmay Miklós* született 1800. és idősebb. *Szirmay Pál* 1804-ben, *Szirmay Miklós* és *Oszkár* szintén *Cziróka-Hosszmező*n laktak.” (Addig is, míg közelebbi utbaigazítást nyer, értesítjük a t. tudakozót, hogy a *Szirmay*-család nemzedékrendje, melyet *Antal*, a történetíró állított egybe, megvan *Kassán* s az ifj. *Kemény Lajos* városi levéltáros ur birtokában. Szerk.)

— **Iglófüreden**, Szepes vármegyében, a hol 126 kényelmes szoba várja a vendégeket, a f. évi máj. 15-től júl. 4-ig, 137 volt a vendégek száma. Zempléni jó ösmerőseink közül ott van a vendégek névsorában *Stépan Lajosné* kir. jbiró neje *Helmezcéről*, *Nádas Arpád* kir. jbiró és családja *Igló*ról, *Koch Jolán* Gálszécsből, *Szabó Endre* szerkesztő és családja Bpestről saját villájában és *Bernáth Aladárné* S.-A.-Ujhelyből.

— **Uj politikai napilap.** Folyó hó 1-ével Budapesten „Magyarország” címmel új napilap indult meg; a lapnak *Bartók Lajos* a főszerkesztője és *Fényes Lajos* okl. gyógyszerész ösmert nevű publicista a felelős szerkesztője.

— **Jégverés.** *Szacsur* községből, a varannai járásból, írja tudósítónk. F. évi július 8-án d. u. 4 órakor határunknak egy részét a jégvihar teljesen tönkretette. A vetés aratása, különösen a határ éjszakai részén elmarad, mert csnpán egyes szalmaszálak látszanak a terméshől. Különösen súlyos kárt szenvedtek a róm. és a gör. kat. tanító. Mindkettőnek amugy is csekély földilletménye határunk éjszakai részén lévén, a *tyuktojás nagyságú jég* földig verte le termésüket. Hogy miből fog megélni a két családos tanító, az valóban rájuk nézve a kétségbeeséssel határos állapot. Ha rendkívüli segédelmet nem kapnak a mindennapi kenyeret is nélkülözniök kell!

— **Gombamérgezés.** Varannóról írja levelezőnk júl. 12-iki kelettel: Ma reggel itt kiszzenvedett egy 7 éves kis leányka, ki családjával együtt egy nappal ez előtt mérges gom-

bát evett. Az anyja is súlyos beteg a gomba-
evés következtében és mivel az orvoshoz csak
harmad napra fordultak, ő is alig ha lesz meg-
menthető. A család egy külső németé, ki
már ez előtt pár évvel halt el, s azóta özvegye
szobafestésből tengette három gyermekével együtt
nyomorult életét. Ha az anyja is elhal, a két
árva földönfutóvá lesz.

— **Margit krém.** Kevés hölgy van az
országban, ki a Földes Kelemen híres aradi
gyógyszerész ezen kiváló arckenőését ne ismerné.
Ugyanis az összes szépítő szerek között a Mar-
git krémét örvend a legnagyobb kelendőségnek,
mert teljesen álmatlan, sem higanyt, sem
olmot nem tartalmaz, a bőr mindennemű tisztá-
tlanságát szeplőt pattanást, stb. néhány nap
alatt eltávolítja és az arcot széppé, üdvé vará-
zsolja. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható
a készítőnél és minden gyógyszerárban. Után-
zatoktól óvakodjunk. II.

— **A legjobb alkalom** most van előfí-
zetni a „Pillangó” társadalmi és művészeti heté
élelre, mert július hó 1-ével új negyedév kez-
dődik. — Ezt az élénken szerkesztett gyönyörű
kiállítású lapot mindenkinek a legmelegebben
ajánljuk. Mutatványszámot szívesen küld a „Pil-
langó” kiadóhivatala. (Budapest. VIII. Kerepesi
ut. 69. szám.)

— **Utmutatás a must és bor okszerű
kezelésére.** Ily e. alatt még a múlt évben egy
176 lapra terjedő könyvecske jelent meg, mely
a kisebb szőlőbirtokosoknak nyújt minden irány-
ban tájékoztatást, hogyan kezeljék a mustot és
borot, ha azt a megromlástól óvni és mindvégig
istenadta egészséges állapotában megtartani akar-
ják. A könyv ára 40 fillér; valóban oly potom
ár, hogy a papiros értéke sines vele meg-
fizetve. Lelkészek, tanítók ingyen kapják az
Utmutatást, ha levelezőlapon kéri a földmive-
lésügyi m. kir. minisztérium borászati ügyosz-
tályától.

**Felkérjük mindazon t. tanító urakat,
kiknek előfizetése f. é. június hó végével
lejárt, hogy azt minél hamarabb megüji-
tani sziveskedjenek, mert lapunkat ezután
már csak azon t. tanító uraknak küldjük
meg, kik előfizetéseiket megújították.**

A kiadóhivatal.

Irodalom.

Az „**Adalékok Zemplén-vármegye Tör-
ténéthoz**” e. havi folyóiratunknak 1900. évi, egy-
szersmind a VI. évfolyamnak júliusi füzeté a
következő tartalommal jelent meg: 1. Második és
agyagedény-lelet Kis-Azarban. Irta: Péter Mi-
hály. — 2. Zemplén-vármegye történelmi föld-
rajza (XXIII. közl.) Irta: Dongó Gy. Géza. —
3. Zemplén-vármegye politikai és helyrajzi ös-
mertetése. (53. folyt.) Latinból: Matolai Etele.
— 4. Történelmi jegyzetek Zemplén-vármegyé-
ről. (53. folyt.) Latinból: Dongó Gy. Géza. —
5. Babotsay Izsák, Tarczai város nótáriusának
naplója. (7. folyt.) Közli: Hubay Kálmán. —
6. Szirmay András naplója. (50. folyt.) Közli:
Karsa Ferenc. — 7. Adatok a sárospataki ref.
kollegium történetéhez. (II. közl.) Közli: *Lojda*
József. — 8. Sepsí Laczkó Máté krónikájából.
(Tokaj ostroma 1606-ban.) Közli: *Doby* Antal.
— 9. **Levelesláda**: Ferenc király birtok-
adományozó levele Szirmay Antalnak. Közli:
Dongó Gy. Géza. — 10. A br. Sennyey-család
levelesládájából. (X.) Közli: *Lojda* József. — 11.
Az 1831-ik parasztlázadás Zemplénben. (I.)
Közli: *Kussinszky* Arnold dr. — 12. **Iroda-
lom**: Magyarország monografiája. (Magyaror-
szág Vármegyéi és Városai) — 13. **Tárca**:
S.-A.-Ujhely Minervája (Molnár Borbála.) Irta:
Kovács ev. János. — 14. A szerkesztő póstája. —
15. **Függelék**: A szalai és tavarnai Barkóczy-
család (gróf, báró és nemes) nemzedékrendi táblá-
zata. (VI. és VII.) Összeállította: *Doby* Antal. —
A havonként 2-2 iven megjelenő „Adalékok”
előfizetése egész évre (12 füzetre) csak 4 ko-
rona 80 fillér. — *Melegen ajánljuk minden-
kinek, a kit vármegyénk viszontagságos tör-
ténét érdekel; főképp pedig ajánljuk a köz-
ségek figyelmébe, már csak azért is, mert
ebben az évfolyamunkban folytatódik a vár-
megyei községeknek külön-külön történelmi
és helyrajzi ösmertetése.*

A **Vasárnapi Ujság** július 8-iki száma 27 képpel
s a következő tartalommal jelent meg: „Az európaiak
Kinában.” Irta Cholnoky Jenő (képekkel Pekingsből és
Tiencinből). — „A gyár előtt.” Költemény, Versényi György-
től. — Regénytár: „Karr Katalin.” Elbeszélés. Irta Mary
L. Wilkins. Angolból fordította S. A. (képekkel). — „Cou-
gourdan Márius.” Regény. Irta Mouton Jenő. Franciaából
fordította Sárossy Bella. (A párisi kiadás eredeti rajzaival).
— „A szentelt gyertyák.” Elbeszélés. Irta Abonyi Árpád.
— „Két Chotek.” — „A reichstadi kastély” (képpel). —
„A Belvedere-palota és a konopisti kastély” (képekkel). —
„Benedek Ferenc, az elhunyt jázsoló prépost” (arcképpel).
— „A magyar vadászati kiállítás Párisban” (képekkel). —
„Egy király mint orvos.” — „Egy új regény” Szűry Dé-
nestől. — „Hegedüs miniszter Kolozsvárt és a Székely-
földön.” — „A kínai zavarok” (Ketteler meggyilkolt né-
met nagykövet arcképpel). — Irodalom és művészet, Köz-
intézetek és Egyesületek Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg,
stb. rendes heti rovatok, A Vasárnapi Ujság előfizetése

negyedévre négy kor., „Politikai Ujdonságok”-kal és Világ-
krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-
Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-
utca 4. sz.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, legol-
csóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 kor 80 fill.

A róka-út. Suderman Herman, a kiváló német író
e című regénye bizonyosan az első helyet foglalja el,
nemesak az ő művei között, hanem az egész német re-
gényirodalomban. A róka-út a német regények fejedelme.
Suderman ebben a regényében a napoleoni csatákat kö-
vető korszakot mutatja be az olvasónak. Meséje felette
érdekes, a melynek forrása a hazaárulás az emberiség leg-
undokabb bűne. Ezért a bűnért kell megbűnhődnie a re-
gény hősenek, Schranden Boleszláv bárónak. Holott a bűnt
nem is ő, hanem az apja követte el. „Mert a ki a hazája
ellen vétkezik, megátkozza a gyermekeit!” A fordítás nem
könnyű munkáját Kálnoki Izidor végezte, kiváló gondnal
és kifogástalan magyarsággal. A szép piros vászonkötésű
két kötetes mű Singer és Wolfner kiadó cégnél (Budapest,
Andrássy-út 10.) jelent meg. Ára mind a két kötetnek
2 korona.

Két hasznos könyv. I. „A kendertermelés és áztá-
tás”. II. „A szarvasmarha tenyésztése és hasznosítása”
című művekre, melyek közül az utóbbi két kötetből áll s
különös tekintettel van a tejgazdaságra, felhívjuk a „Zem-
plén” t. közönségének figyelmét. A rendkívül hasznos s
minden gazdára nélkülözhetetlen, ábrákkal gazdagon ellát-
ott műveket a Franklin-Társulat (Budapest, IV. ker. Egyetem-
utca 4.) a „Falusi könyvtár”-ban adta ki s minden könyv-
kereskedés útján megrendelhető. „A kendertermelés és
áztatás” ára 1 korona. „A szarvasmarha tenyésztése és
hasznosítása” két kötetben 2 korona.

Szenády, Hoffmann és Társa

párisi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, IV.,
Bécsi-utca 4. Raktárunkon található a legszebb és
legnagyobb választék **divatos selyemkelmék, csip-
kék és szalagok**, valamint gyönyörtől dús **point-
lace-ruhák** és **pointlace-kelmék**. Fekete, fehér és
színes selyemkelmék 85 krtól 14 frt. Foulard-Pongis és
Satin-Liberty-selymek 65 krtól kezdve. Angol mosó selyem
80 cm. szélességben 1.25 krtól kezdve. Mintákkal kívánatra
készítéssel szolgálunk.

Egyesületi élet.

A s.-a-ujhelyi városi kaszinó, saját
alaptökejének gyarapítására, f. hó 21-én a Bock-
féle kerthelyiség tánctermeiben, zártkörű nyári
tánemulatságot rendez. A tánemulatságot ked-
vezőtlen idő esetén is megtartják. Belépődíj:
személyenként 2 korona. — Családjegy 4 korona.
Kezdeté délután 6 órakor. Felülfizetések köszö-
nettel fogadtatnak.

A Zempléni Egyetemi Ifjak Köre
Homonnán, f. évi augusztus 14-én, a „Szirtalja”
nevű nyári mulatóhelyen, részben saját segítő
alapja, részben a homonnni közközház-alap ja-
vára, 6 nagyméltósága Andrássy Aladár gróf
pártfogása és *Haraszthy* Miklós a „Ferenc Jó-
zsef-rend” lovagja és járási főszolgabíró dísz-
elnöksége alatt zártkörű tánemulatságot rendez.
A tánemulatságot, — melyen a már mosta-
nig tanusított nagy érdeklődésnél fogva előre
láthatóan ott lesz a város és környékének ösz-
ses elit-közönsége — kedvezőtlen időjárás
esetén — a „Stefánia”-szálló összes termeiben
tartják meg. rl.

Nyilvános nyugtató.

Az 1900-ban érettségizett ifjak tánemulat-
ságán felülfizetett urak névsorát itt közöljük.
Felülfizettek: Fried Lajos dr., Knopfler Adolf (N.-
Kövesd), Landesmann Miksa, Markovits Miksa
5—5 koronát; — Biró Pál, Reichard Dénes,
Szilvássy Matild, Zinner Adolf 4—4 koronát; —
Bognár János, Somogyi István 3—3 koronát; —
Adametz Ilés, Bartizek László, Friss Herman,
Gyulai Lajos, Osváth Ferenc, Saláta Károly,
Steidl József, Szemere Emil, Vandruska Antal,
Wilhelm Henrik, Weisz Antal 2—2 koronát; —
Ármágyi Kálmán, Bettelheim Mór, Dolozselek
Albert, Rosznáky Gyula, Tomasoovszky Lajos
1—1 koronát. Fogadják a jószívű felülfizetők a
szegénysorsú tanulóknak nevében őszinte és hálás
köszönetünket!

A rendezőség.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Tekintetes szerkesztő ur!

Becsés lapjának f. évi 26-iki számában
egy közlemény jelent meg, mely a nyilvánosság
előtt arról ad számot, hogy a Bodrog-Szerda-
hely és vidéke községi hitelszövetkezet, mint az
országos központi hitelszövetkezet, tagja f. évi
június hó 29-én tartván rendes közgyűlését: ez
alkalommal az igazgatósági elnöknek és a köny-
velőnek jegyzőkönyvi elismerés szavaztatott.

Eltekintve attól, hogy a gyűlés lefolyásá-
ról felvett jegyzőkönyvben ez elismerésről em-
lítés nem tétetik, anélkül, hogy az igazgatósági
elnök „bokros” érdemeit kicsinyelnék, mi mint
a fentnevezett hitelszövetkezet igazgatóságának
tagjai, — nehogy hallgatásunk úgy tünjék fel,
mintha a levelező ur közleményét ily alakban
magunkévá tennék s a nyilvánosság előtt éppen
ítdő *Damjanovich* Agoston b.-szerdahelyi gkat.
lelkész urtól vonnánk el a megérdemelt elis-
merést, ki hitelszövetkezetünk megalakításától
kezdve, — mint pénztáros — a tagok teljes és

rendíthetetlen bizalmából hűségesen és ernyed-
lenül működik, a nép bizalmának letéteményese,
— mi a hitelszövetkezet részvényeseinek nevé-
ben ez uton mondunk neki köszönetet. Ezt az
igazság érdekében szükségesnek tartottuk ki-
jelenteni.

A midőn is szerkesztő urat kérjük ezen
pár sor közzétételére s azért előre is köszönetet
mondunk, maradtunk kiváló tisztelettel.

B.-Szerdahelyen, 1900. júl. 8.

*Gajdos Mihály,
Tóth János,
Kovács Mihály,
Hegedüs János,*

*Miglécz András,
Jarecsni János,
Csorosz János,
Varga János,*

*Kis János,
igazgatósági tagok.*

CSARNOK.

Sepsi Laczkó Máté krónikájából.)

(Tokaj várának ostroma 1606-ban.)

Egy régi krónika jutott a kezembe, mely-
nek eredetije a gróf *Teleky* család maros-
vásárhelyi gazdag levelestárában őriztetik. Irója
a krónikának *Sepsi Laczkó Máté*, protestáns
papi ember, előbb — mint maga említi — „ama
nemzetes és nevezetes” *Lorántffy* Mihály ud-
vari concionatora, kinek 1614-ben történt halála
után erdő-bényei lelkész lett.

1606-ban e cím alatt: „*A németeknek
Tokaj várában iszonyatos hallatlan éhségek*”
leírja azt a rendkívüli nyomoruságot, melybe a
német zsoldosok jutottak, a mely mesének is
borzasztó.

Midőn *Básta* György megsegítette volna
Tokajban a németeket — beszéli *Szepi
Laczkó Máté* — az elmúlt felső 1605.
esztendőben, és a várat az egész környéknek
javával megtakarította és töltötte volna: *Básta*
Györgyben veték reménységeket és elhívék
magokat. Ez okáért örülni kezdenek, hogy ők
híven megtartván a romai császárnak Tokaj
várát, nagyurasságra jutnának s vitézségöknek
is híre örökben fenn maradna. Ez reménységtől
viseltetvén és a várban minden jókkal bővölköd-
vén, házasolni, vendégeskedni, lakoskodni, me-
nyegzőzni kezdenek sok szegénységnek siralmas
veritékéből, melyet *Básta* György Tokajba takar-
ított vala az egész tartományból. De az ember-
ben való bizodalom és a magok reménysége
igen megesalá őket. Mert elfogyván a közönsé-
ges rendtartás szerint való husféle eleség, ug-
ymint szalonna, tehénhus, juhhus, tyuk, lud sat.,
először a lóhusra szorulának, és két lónál több
nem marada a várban, mind megevék. *Másod-
szor* elfogyván a lóhus, az ebhusra szorulának,
és valamennyi ebek leve, a husát mind meg-
evék. *Harmadszor* az ebek után a macskahusra
szorulának, és valamennyi macska a várban volt,
mind egyiglen megevék. *Negyedszer* az ege-
rekre szorulának, és mint jó macska az vala
főbbmester, a ki hamarábban és több egeret
foghat vala, mert az lakhatik vala jobban. *Ötöd-
szor* a pusztá város helyre kijöven, mivel az
előtt a várost magok megégették vala, ha az
udvarhelyeken régi hitván megrohadott törkölt
találhatnak vala, nagy rettegéssel lopva a várba
beviszik vala, megmossák, szarasztyják, vagdal-
ják, örlik vala és pogácsát sütnek vala belőle,
korpával elegyítvén azt eszik vala. *Hatodszor*
valamennyi ökörbőr, lóhbőr, juh és kecskebőr
vált a várban, megfőzvé, mind megótték — a
lenyírott szőrrel rakva volt a vár a megadáskor.
Hetedszer, midőn ez is elfogyott, azután vala-
mennyi hitván sarujuk és cipellőjük volt, meg-
főzték és megótték. *Nyolcdszor*, a szemetek-
ből és rakás ganéjokból a hitván sarutalpat és
egyéb dirib-darab régi hitván rothat faladt bő-
röcskéket felkeresgették, megmosták, megfőzték
és megették. Mert hogy megatták a várat, se-
hol az egész várban a szemetekben csak egy
ujnyi hitván bőrt sem találhattak volna. *Kilenc-
edszer*, az ökör, tehén, kecske és juh szarvát,
lókörmöt, ökörkörmöt és egyéb oktalan állatok
körmeit a tűzbe hányták, meglágyították a tü-
zön, és valamig meglágyula, mind elrágták —
még a fogok helye is mind ott maradt a har-
pás után a meglágyult szarvakon és lókör-
mökön — a mint a vár földadaskor a külső vár-
puccon minden ember látta és egymásnak mu-
togatták. *Tizedszel*, gyermeket sütöttek meg.
Tizenegedszer harmadnap eltemetett holt tes-
tet a földből kiástanak és megótték.

Emberi állat soha az ég alatt vajuttabb
és elkampadottabb népet azoknál nem láthat a
világon. Mert midnyájan mintha esztendeig
phtysisben¹ feküdtek volna, oly igen elapadta-
nak testökben. Ha a fejedelem² kegyetlenséget
akart volna úzni, kevés ideig mind éhel meg-

¹ Mutatvány az „Adalékok Zemplén-vármegye Tör-
ténéthoz” e. havi folyóiratunknak most megjelent júliusi
füzetéből.

² Fűrdősorvadásban.
T. I. Bocskay István.

Szerk

ölethette volna őket a várban, mert egy jó félmároknit lenmagot három ezüst talléron adtanak. De kegyelmesen cselekedék a fejedelem vélek.

1606. 17. Martii. Sok halogatás és várakozás után Ruber György kényszerítették Tokaj várát megadni a fejedelemnek 10 órákor reggel. A fejedelem commissariusi voltak Czobor Mihály és Simoni György, a sárospataki kapitány. Először bemenének a várba a fejedelem (olvas-hatatlan) két zászlóval, és a belső vár kapuja eleibe állanak két renddel, a tárogtató sipot örömmel fujják vala és dobolnak vala. Azután bemenének a commissariusok és azokkal együtt az egyházi rend. Ruber György a külső kapun belül két rendben állatta volt a beteges, vajútt láncokat fegyveresen, maga pedig a porkolábokkal és egyéb tisztviselő főemberekkel elől áll vala; az orálása és a commissariusok replicálása után a várat a fejedelemnek és az ország-nak resignálá³ melynek bizonyosságára a főporkolábtól a várkulesait előlkérvén, azokat Czobor Mihálynak a fő commissariusnak kezébe adá. Azután a belső várba bemenének, az várt „Te Deum Laudamus“-sal és imádsággal consecrá-lák⁴ és inventálának⁵ a várban.

1606. 22. Martii 11 órákor reggel Ruber György Tokaj várából kiméne, és mihelyst Ruber ő maga a Bodrogon átkelvén, a pázsitra kihága, ottan a magyarak a várban az ágyukkal örömet lövének.⁶ A németek birták Svendi Lázár megvételeitől fogva negyvenegy eszten-deig, egy hólnapig és mintegy két hétig.

Közlő: Doby Antal.

³ Atadta.

⁴ Megáldották.

⁵ Letárolásnak.

⁶ A salve-lövés szép magyarosítása.

Szerk

Közgazdaság.

A műtrágyák jelentősége.

Örömmel tapasztalhatja manapság minden igyekező magyar gazda, hogy a műtrágyák alkalmazása hazánkban kicsike magból egy már már óriási terebélyes fáva nőtte ki magát, vele haladt műtrágya gyártásunk és iparunk is, s a tömörked pénz, mit műtrágyáért adunk, nem megy többé külföldre, hanem a jövedelmet hajtó adó most már jórészt itthon marad.

Csodálatra ragadja a haladás a gazdát, a mely haladást a külföldi gazdatisáink által elért jó eredményeknek és gazdatisáink ügybuzgó lelkiismeretes és szakzerű kísérleteinek köszönhetjük, mert gazdaközönségünk meggyőződött arról hogy:

1. a műtrágyáknak alkalmazása által neki lehetővé van téve az, hogy a kulturnövényeket még azok legigényesebb félszegeit is a legmagasabb fejlődési fokra hozhat a és olyan természetből állíthat elő, a melyet csupán istálló trágyázással nem érhetne el, továbbá lehetővé van neki téve az, hogy olyan növényeket is termelhet lehető rövid időszakon belül egy és ugyanazon táblán a termés csökkenése és a talaj kimerülésének veszélye nélkül, a melyek a talajt nagyon kizsárolják.

2. A műtrágyákkal a kultur növények táplálkozását a talaj, klima és időjárás viszonyokhoz annyira módosítani lehet, hogy a viszonyok előnyös oldala lehetőleg kihasználják, hátrányos oldala pedig csökkentik.

3. A műtrágyák segítségével a külterjes gazdaságban a talajt a légköri nitrogén gyűjtésére jól ki lehet használni, így pl. kalifoszfat trágyákkal nagyon elő lehet mozdítani, a herefélék fejlődését, melyek igen sok nitrogént kötnek meg és gyűjtenek össze a levegőből a talajban, és ez által annak termőképességét tetemesen fokozzák.

Mindezek a tapasztalatok a gazdaközönséget meggyőzték arról, hogy nem csak lehet természetből műtrágyázással előállítani, a mely természetből a műtrágyára kiadott költségeket nem csak meghozza, de még az előállított jövedelemmel meg is halálja, épen ezért láthatjuk az egész országban, hogy a műtrágya kereskedelem a közlekedési eszközök tökéletessége és sokfélesége folytán nagyon szépen megindult és halad, mely haladásnak a főoka az a sok szép eredmény, melyet a gazdaközönség műtrágyázással elért, mindazonáltal ezen eredmények behatása alatt sem merném azt állítani, hogy a szántóföldeken a termelést oly módon fokozzuk, miszerint a hiányzó három fő tápanyagot mindig műtrágya alakjában adjuk meg, vagyis hogy kizárólag műtrágyára szoritkozunk és pedig azért nem, mert a mi szárazságra hajló klímánknál nemcsak a tápanyag, hanem a víznek a növeléséről is gondoskodnunk kell, különben az aránylag csekély vízkészletet a trágyázás folytán bujább fejlődő növényzet gyorsan elfogyasztja és ekkor a szárazság alkalmával többet szenved a trágyázott növényzet, mint a trágyázatlan, ezért vigyázni kell, hogy a szántóföldi növények műtrágyázásával együtt járjon a talaj vízfogatóságának a növelése, a mi legsikeresebben a talaj humusztartalmának

növelése által istálló trágyának alkalmazása által érhető el, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy csakis ott fizeti ki legjobban magát a műtrágyázás, a hol az istálló trágyázás által a növények által felvett tápanyagok pótolhatnak rövid időközönként, a hol t. i. a talaj tápanyagai tökéletesen ki nem zsaroltattak, a hol a talajban meglevő nehezen oldható tápanyagok a műtrágyáknak alkalmazása által könnyen felvehetővé tételnek.

Az ország különböző vidékein végzett műtrágyázási kísérletek a mezőgazdasági kulturnövények termelésénél bebizonyították azt, hogy okszerűen végezve a műtrágyázást a műtrágya feleségnek megválasztása által nem csak fokozni lehet a termést, hanem a minőségét javítani és az érést előmozdítani is lehet.

Manapság különösen jóformán csak két műtrágyaféleség képezi a kereskedelm és forgalom tárgyát. A szuperfoszfát és Thomas-salak, mely két trágyaféleség a növényzet által felvett és felhasználható foszfort van hivatva a talajnak visszapótolni épen ezért kell a gazdaközönségnek ezen műtrágyaféleségek foszforsav tartalmára vigyázni.

A gazdák az országos növénytermelési kísérleti állomáshoz nagyon sokszor intézik azt a kérdést, hogy a szuperfoszfát, vagy a Thomas-salaknak használata célszerűbb-e? E kérdésre csakis a talajviszonyok és a természetű növény figyelembe vételével lehet a feleletet megadni, mert vannak esetek, a mikor hol az egyik, hol a másiknak használata lesz célszerűbb, így pl. cukorrépa alá, tavaszi vetemények alá célszerűbbnek mutatkozik a szuperfoszfát felhasználása ellenben lucerna. lóhere és rét trágyázására a Thomas-salaknak alkalmazása lesz helyén való. Sokszor azonban nem lehet határozottan megmondani, hogy melyeknek az alkalmazása célszerűbb, így pl. őszi gabona trágyázásánál középkötött, és kötött talajokon sok esetben úgy az egyik, mint a másik trágyának az alkalmazása lesz helyén való.

A növénytermelési kísérleti állomás kísérleteiből kitűnt, hogy szuperfoszfáttal egymagában is lehet természetből előállítani és viszont a Thomas-salakkal is, melyből azután a gazdára azon előny származik, hogy mindenkor azon trágyafélélt alkalmazza, a melyikbe a foszforsav kilo percentje neki kevesebbe kerül, a mi által megátalja legalább bizonyos mértékig, hogy a műtrágya gyárosok az egyik vagy másik trágyafélélt árát felverjék.

Nagyon kell tehát minden gazdának a maga érdekében arra vigyázni, hogy mit vesz, ebben a tekintetben pedig nagyon meg van könnyítve gazdaközönségünk helyzete a m. kir. vegykísérleti állomások felállításával által, mely állomás hivatva van a műtrágyák szavatolt és tényleges ható alkatrész tartalmát meghatározni.

Vármegeyének, különösen felvidéken azt tapasztaljuk hogy alig van gazda, a ki műtrágyát gazdaságában ne használna és épen ez birta arra az elhatározásra gazdasági egyesületünket, hogy egy műtrágya bizományi raktárt állítsunk fel, melyből a kisgazdák is műtrágya szükségleteiket könnyen beszerezhetik és megvannak védve műtrágya bevásárlások alkalmával mindenféle becsapásoktól, mivel a műtrágyaféleségekben szavatolt foszfortartalom a m. kir. vegykísérleti állomások által meg van bírálva.

Az itt leírottakkal célozott volt a gazdaközönséget egyes dolgokról tájékoztatni és főleg figyelmüket a műtrágyák mindenkor ellenőrzésére felhívni és gazdasági egyesületünknek felállított műtrágya bizományi raktárát a gazdaközönség jó indulatába ajánlani.

Fedák István.

Uj szer a fioxera ellen. A párisi tudományos akadémia utolsó ülésén egy a fioxera elleni új és hathatós szeret mutatott be Laurey francia vegyész. Szerinte, ha egy kilo pikrinsavat feloldanak 90 liter vízben, oly oldatot kapunk, a minek literje csak 4 fillérbe kerül és ez olcsóság dacára a leghathatósabb szer, a fioxera pusztításainak E folyadék: nevezett vegyész állítása szerint, nemcsak a fioxerat pusztítja el, hanem mind azon apró állatokat, melyek a szőlő gyökerein élőködnek. Június augusztus hónapokban használják oly módon, hogy befecskendezik vele a szőlőtövéket. Laurey szerint a pikrinsav a gyümölcsfák kártevőit is elői.

Városi és községi ügyek.

* **Elek-napja.** S. A. -Ujhely r. v. polgármestere, Székely Elek, szabolesi birtokán, Bogdán községben, hol most szabadságát élvezi, holnap tartja névességét. Erre az alkalomra Ujhelyből is nagyobb társaság utazik Bogdába.

* **A borsii Mária-jelenés** titokzatosságát töviről-hegyire kinyomozta a járás főszolgabírája. Immár napnál világosabb a dolog, hogy a Mária-jelenések látománya nem egyéb, mint egy-két borsii vénasszonynak körmön font ravaszszággal kigondolt hazudozása. Kostatált tény az is, hogy a Mária-jelenésnek első szintere Szöllőskén az urasági gyümölcsösnek érett cse-

resznytől mosolygó egyik fa-alja volt, honnan az egyik vénasszonyt, a ki éppen nem Mária-tisztelő érzések közt tekintgetett ott a cseresznyefa alól az egek felé, a gyümölcsöséből elriasztották. Hanem azért időbe telik, míg az ész nélkül bolonduló s most már a szöllőski erdőnek egyik tölgyfájához éjjel-nappal sűrű csapatokban zárandókoló nép szálamra méltó dőreségéből, a Mária-jelenés látományának beteges képzetéből, kigyógyul és kiábrándul. A legtömegesebb buszujárás jul. 19-én lesz, mert akkor, mint a borsii Mária-jelenés vénasszonyai profetizálják „csoda” fog történni, a mi hívésre buzdítja majd a papokat is, kik eddig a borsii Mária ellen prédikáltak.*

* **Kivételes nősülési engedély.** Khon Vilmos b.-váraljai, Turesik János f.-szitnyeczei, Szabó András tiszaluczi, Csákán János kisdomásai, Karch József, zsalobinai, Karch János zsalobinai, Hudák János zsalobinai, Maczkó Mígalszécsi végre Matyi János kóporubai lakosok és hadköteles egyéneknek kivételes nősülés megengedéseért benyújtott folyamodásaik a vármegeyétől pártfogó véleménynyel felterjesztettek a honvédelemügyi kir. ministerhez.

* **Sztára községből** aztadták hírül valamelyik zempléni újságban, hogy a közbátorlét ottan ázsiai és pedig az állapotnak kínai kiadásában, vagyis hogy Sztarán lépten-nyomon leütéssel fenyegetik az embert holmi gézengúz boxer-alakok. A nagy-mihályi járás főszolgabírája most jelenti, hogy az a hírlapi közlemény nem egyéb, mint a jóhiszemű újságolvasónak lehetetlen dolgok előadásával történt alapos becsapása.

* **Nagy-Polena** községnek megengedte a kereskedelemügyi kir. minister, hogy postahivatalt nyithasson.

* **Karád** község közlekedési közútjainak S. A. -Ujhely és S. Satak irányában tervezett kiépítését tanulmány tárgyává tette a kir. állam-építészeti hivatal

* **Iskolaépítés** céljára a m.-jesztrebi és a szomotori hitközségeknek egyenkint 300 K. a szacsuri hitközségnek pedig 400 K. segedelem szavatoltat meg a közmívelődés érdekeit szolgáló vármegeyi alaplól.

* **Kutyazárlat.** S. A. -Ujhely polgármestere, tekintettel arra, hogy igen gyanus körülmények közt az elmarásnak újabb esetei adódtak elő, a kutyazárlatnak még le sem járt határidejét újabb 40 napra meghosszabbította.

* **Állami anyakönyvi statisztika.** A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1900. július 14-től 1900. júl. 21-ig a) házasságot kötött: 1 pár; b) kihirdetett: 5 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 12 esetben; d) elhalálozott: 11 egyén.

*) A papság egy része (örömmel jegyezzük meg, hogy itt van a nagy többség) állást foglalt a Borsii községből elhíresztelt Mária-jelenés ellen, mert azt tartja „non sunt facienda mala, ut eveniant bona”, a másik rész azonban rokonszenvez a képzőgökökkel, mert a végcél, t. i. a hitbuzgóság ápolását tartja szemé előtt. Beleszólhata biz' ebbe a dologba már a püspöki kormány is! Szerk.

Vármegeyi Hivatalos Rész

14. 46. sz. T. Zemplénvármegye alispánjától.
A 10 főszolgabírónak és S. A. -Ujhely r. t. város polgármesterének.

A faiskoláról és fásításról 480,24390/99. szám alatt alkotott vármegeyi szabályrendeletet a földmívelésügyi m. kir. minister Ó nagyméltósága folyó évi február hó 8-án 86472. szám alatt jóváhagyván, annak életbeléptetésére, illetve az abban foglalt intézkedések pótlására a következő intézkedéseket teszem.

A szabályrendelet 1. §-ában megjelölt egy évi határidő végső napját a vármegeyi egyes községei, illetve S. A. -Ujhely rendezett tanácsu város a faiskolára szükséges terület megszerzési, illetve azt berendezni tartoznak; 1901. évi július hó elsejével állapítom meg. Figyelemzetvén az I. foku hatóságokat, hogy teljes erejükből működjenek közre, hogy a vármegeyi minden egyes községe a kitűzött határidőre a faiskolára szükséges területet nemcsak beszerezze, de azt a szabályrendeletben előirtak szerint be is rendezze, s a szabályrendeletben faiskola fenntartása tekintetéből egysített községeket következtessen.

Megjegyzem itt, hogy miután a szabályrendelet a szinnai, varannói, homonnai és sztrópkói járás összes községeit a faiskola létesítése alól egyelőre felmentette: jelen felhívásomba foglaltak e járásokra nem vonatkoznak, felhívom azonban a járások főszolgabíróját, hogy a mennyiben e járások egyes községei faiskolával bírnának, kötelezze ezen községeket, hogy faiskolájukat, ha nem is fejleszteni, de jelenlegi állapotukban fenntartani erkölcsi kötelességüknek tartssák.

Egyidejűleg ezen járások összes járási faiskolai felügyelőit viselt tisztségüktől ezennel felmentem.

A 2. §. kiegészítéséül utasítom az I. foku hatóságokat, miszerint Bezerutj Pál selyemtenyész-

tési felügyelő urral (Szegszárd) azonnal lépjenek érintkezésbe, hogy járassuk, mely községeiben tenyészendő az eper, illetve e részben neki indokolt részletes előterjesztést tegyenek.

Utasítom a járási főszolgabírákat, hogy az egyes faiskolák részletes üzemtervét a községek képviselőtestületeivel készíttessék el (3. §.) s azt jóváhagyás végett a járási mezőgazdasági bizottsághoz b mutattván, a minden egyes község által véglegesen megállapított faiskolai üzemtervet járásonként összegyűjtve 1901. január hó 1-jéig mutassák be. S.-A.-Ujhely pülgármesterét pedig utasítom, hogy a város faiskolai üzemtervét elkészítve jóváhagyás végett a mondott időig szintén terjessze be. A községi faiskolák üzemtervének megállapításánál a szabályrendelet 18. §-ára is figyelem fordítandó.

Figyelmeztetem az I. foku hatóságokat, hogy a 4. §-ban foglaltak alapján gondoskodásuk tárgyát képezze, hogy a faiskolákban alkalmazandó állandó munkás felfogadásához szükséges összeg minden egyes község 1901. évi költségvetésébe már felvéttessék, s a mennyiben ezt egyes községek elmulasztánák, az illető községek előjárását vonja felelősségre.

A vármegye főszámvevőjét pedig utasítom, hogy a községi költségvetések átvizsgálásánál figyelemmel legyen arra, hogy a szabályrendelet ezen intézkedései megtartottak-e s a mennyiben az ellenkezőről győződnie meg, a szükséges költségeket a törvényhatósági jóváhagyás előtt az egyes községek költségvetésébe illesse be.

Utasítom az I. foku hatóságokat, hogy 1901. évi január hó 1-jéig járassuk minden egyes községre nézve jelentsék be, kit bizott meg a község a faiskola kezelésével s gondoskodott-e a képviselő testület megbízottjának méltányos javadalmazásáról. (7. §.)

A mennyiben a faiskola kez. lője néptanító lenne, s a szabályrendelet 8. §-ában előírtakat meg nem tartaná, felhívom az I. foku hatóságokat, hogy neveiket a fegyelmi eljárás megindítására végett esetről-esetre jelentsék be.

Évről-évre bejelentendő, hogy a faiskolákban az üzemtervben meghatározott számon túl terhelt csemeték eladási árából volt-e esetleg felesleg, s ha igen a képviselőtestület a törvény 44. § értelmében meghatározott díjazáson felül részesítette-e a faiskola kezelőjét e feleslegből (9. §.)

Miután a szabályrendelet által a vármegye területén átvonuló állami közutak befásítása kötelezővé tétetett (10. §), felhívom az államépítészeti I. hivatalt, hogy a szóban forgó állami közutak befásítása iránt a kereskedelmi miniszter Ó nagyméltóságának előterjesztést tegyen olyképpen, hogy az utak befásítása a jövő év tavaszán megkezdhető legyen. Egyebekben utalok a szabályrendelet ide vonatkozó szakaszaira.

A törvényhatósági utak befásítására nézve (14. §) pedig felhívom az államépítészeti I. hivatalt, hogy ez utak befásítására vonatkozólag egy részletes tervet s költségvetést legkésőbb 1901-ig mutasson be, mely annak idején jóváhagyás végett a törvényhatósági bizottság elé fog terjesztetni. (E tervben az is feltüntetendő, hogy az egyes utvonalonok körülbelül hány drb. fára lesz szükség. (18. §.)

Miután az 1900. évi I. t.-c. 1 §. 3. 4. 5. 6. pontjában említett közutak az utentartók által fásítandók be, felhívom az I. foku hatóságokat, hogy ez utvonalonokat összeírás s a befásításra vonatkozólag az érdekelteket utentartókat meghallgatván (15. §) a befásítás módoszatai és határideje tekintetében 1901. március hó 1-jéig véleményes előterjesztést tegyenek.

Felhívom az államépítészeti I. hivatal figyelmét arra, hogy minden egyes község hárában a közutak oly fanemekkel ültetendők be, melyek az illető község faiskolájában tenyésztenek (19. §.)

Miután a törvényhatósági utak befásítását, valamint az ezen ültetvények gondozási költségeit a törvényhatósági uti alap viseli (20. §.), felhívom az államépítészeti I. hivatal főnökét, hogy a hivatal az általa javaslandó fásítási tervnek megfelelő költségeket a közúti költségvetés 1901. évi előirányzatába vegye fel.

Ugyazint aránylagosan felveendő a községi közutak befásítására vonatkozó költségek az egyes községek 1901. évi költségvetésébe, melynek megtartására a főszolgabírákat szigoruan utasítom.

Miután a járási faiskola felügyelőket minél előbb ki akarom nevezni, (mely ki nevezéssel együtt a jelenben működő összes faiskola felügyelőket viselt tisztségüktől fel fogom menteni) felhívom az illetékes főszolgabírákat, hogy járassuk összes községeit a viszonyoknak megfelelőleg egy vagy több faiskolai körökbe beosztván (s.-a.-ujhelyi főszolgabíró által adandó javaslatba S.-A.-Ujhely rendezett tanácsu város is felveendő) 30 nap alatt konkrét javaslatot tegyenek, s minden egyes létesítendő körbe a fásítások felügyelőre szakképzett egyéneket, első sorban gyümölcsészeti tanfolyamot végzett, illetve a fatermesztéshez értő néptanítókat hozzanak javaslatba. (21. §.)

Egyebekben utalok a szabályrendelet nagyon is világos rendelkezéseire.

Végül felhívom a járási főszolgabírákat, utasítsák az egyes községek előjáróit, hogy jelen körrendeletemet s a faiskoláról és fásításról alkotott vármegyei szabályrendeletet, mit a Zemplén hivatalos lapba ismét közzé tétetve annak útján minden egyes községi előjáró egész terjedelmében kezei közé kap, őrizték meg s annak minden egyes pontjában foglaltakat szigoruan tartassák meg.

Elvárom, hogy ugy a faiskoláról és fásításról alkotott vármegyei szabályrendeletben, mint jelen körrendeletben foglaltaknak minden egyes alantos hatóság a legnagyobb igyekezettel meg fog felelni, s az abban foglalt határidőket meg fogja tartani.

S.-A.-Ujhely, 1900. július 2.

Matolai Etele, alispán.

480/24390. sz.

Szabályrendelet.

A faiskoláról és fásításokról.

I. A községi faiskoláról.

1. §. A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XI. t.-c. 43. §-a értelmében minden nagy község és rendezett tanácsu város köteles a jelen szabályrendelet hatályba léptét követő egy év alatt legalább (1200 - 1600) □ öl, minden kis község a melynek lakossága 300 at — meg nem halad, legalább 400 □ öl, — egyébként pedig legalább 800 □ öl területen az alábbi határozmányok szerint berendezendő és fentartandó faiskolát létesíteni.

A mennyiben, a tagosítás alkalmával kiharított községi faiskolai terüetek nagysága a fenti határozmányoknak talajuk, fekvésük a faiskola céljainak meg nem felelő volna, a kö ségek kötelesek megfelelő területek megszerzéséről a jelen szabályrendelet hatályba léptétől számított egy év alatt gondoskodni.

A faiskola létesítése és fenntartása alól az 1894. XII. t.-c. 43. §-a értelmében felmentetnek a következő községek:

A tokaji járásban: Bodrog-Sára, a nagymihályi járásban: Kácsánd, Lask, Füzessér, Nézpest, a gálszécsi járásban: Bosnyicza, Szilvás-Ujfalu, Közma, Tarnoka (Dargó, Kis-Ruszka, Kis-Azár, Egres, Kereplye, Techna, a bodrogközi járásban: Kis-Ujlak, B. Vécs, Rad, Szt.-Mária Pálfölde, Alsó-Bereczki, Felső-Bereczki, B.-Szög, Leányvár.

A s.-a.-ujhelyi járásban: Csarnahó, Kis-Bári, Nagy Bári, Csörgő, Kis-Toronya Borsi, Makkos-Hotyka Széphalom, Mátyásháza, Szőlöske, továbbá az egész szinuai járás községei, miután éghajlati viszonyai sziklástalaja a fatermesztésre alkalmatlan, a varannói homonnai, sztrópokói járás összes községei a nép szegény voltára való tekintettel egyelőre szintén felmentetnek, az esetleges változó any gi viszonyok esetén azonban ezen járási községei a faiskola tartására később kötelezendők lesznek.

Ugyancsak az idézett törvényszakasz értelmében meg engedtetik, hogy a faiskola létesítése és fenntartása tekintetében.

A nagy-mihályi járásban: Málca község Márk községgel.

A gálszécsi járásban: Hoór község Tussa és Ujfalu községgel, Vécs község Gerenda községgel, Gálszécs község Kohány és Zebegnyő községgel.

A bodrogközi járásban: Szinyér község Zétény községgel, Boly község Véke községgel.

A szerencsi járásban: Szerencs község Ond községgel, Tállya község Ráka és Golop községgel, Bekecs község L.-Bénye községgel, Sóstófalva község Csanáros községgel, Kis-Cécs község Girincs községgel, Berzék község Hidvég községgel szövetkeztessék.

2. §. Az 1894. XII. t.-c. 46 § a értelmében a községi faiskolákban tenyészendő gyümölcs fajtákat a következők állapíttatnak meg.

A szinuai homonnai, sztrópokói járásokban kizárólagosan csontárok, a többi járásban vegyes gyümölcs tenyészendő.

A szinuai, homonnai, sztrópokói járásokban levő faiskolákban területek $\frac{1}{3}$ adán gyümölcs, $\frac{2}{3}$ adán pedig a közutak befásítására a többi járásban levő faiskolákban $\frac{1}{2}$ gyümölcs $\frac{1}{2}$ peceg közutak befásítására, vizmosások, futó-homok területek megkötésére alkalmas fák tenyészendők.

A selyem tenyészési felügyelőség által megjelölendő községekben a faiskola $\frac{2}{3}$ részében mindaddig a míg a selyemtenyészés céljaira elegendő szederfa nincs kizárólag szederfa tenyészendő.

A bodrogközi, s.-a.-ujhelyi, tokaji és szerencsi járásokban a faiskola befásításra meghatározott hányadányok $\frac{1}{4}$ része kosárlüz tenyészésre használandó fel.

3. § A faiskolák részletes üzemtervét a 2. §-ban foglalt határozmányok valamint az 1894. XII. t.-c. 47. §-ának szemmel tartásával, minden kis és nagy községi előjáróság köteles a jelen szabályrendelet hatályba léptét követő egy év alatt elkészíteni s ötvizsgálás végett a járási főszolgabíró útján a járási mezőgazdasági bizottság elé terjesztetni.

A járási mezőgazdasági bizottság az üzemterveket a jelen szabályrendelet határozmányai, valamint a gazdasági célszerűség szempontjából átvizsgálván, a megfelelőket jóváhagyja, a meg nem felelőket pedig intézkedés végett a járási főszolgabírónak adja át.

A járási főszolgabíró intézkedései ellen az 1894. XII. t.-c. 102. §-ában említett hatóságokhoz fellebbezésnek van helye.

S.-A.-Ujhely rendezett tanácsu városban a faiskola üzemtervét a városi mezőgazdasági bizottság állapítja meg s a vármegye alispánja, a vármegyei mezőgazdasági bizottság meghallgatásával hagyja jóvá.

A üzemtervek készítésénél érvényesítendő általános szakszerű útmutatásokat az orsz. gyümölcsészeti biztos. és a hol szederfa tenyészés is van, az orsz. selyemtenyészési felügyelőség adja meg.

4. §. A községi képviselő testületek felelősek azért, hogy a megfelelő faiskolák berendezésére és kezelésére, a faiskolákban szükséges munkálatok rendes végzése céljából egy állandó munkás alkalmazására szükséges költségek a jelen szabályrendelet hatályba léptét követő évre szóló községi költségvetésben előirányoztassanak.

A mely község ezt elmulasztaná, a szükséges költségeket az 1886. XXII. t.-c. 126 §-a értelmében költségvetésébe a hatóság állítja be.

5. § A községi faiskolának a jelen szabályrendelet határozmányai szerint való berendezése, fentartása és kezelésért az 1894. XII. t.-c. 48 §-a értelmében, a községi előjáróság felelős.

6. § A faiskola 160 centiméter magas deszka, lécz, sövény vagy egyéb, a nyulak ellen védelmet nyújtó kritéssel veendő körül.

Ha a faiskolák közelében öntözésre szükséges viz a kellő mennyiségben nem volna: az illető községek kútaik vagy víztartó medencék létesítéséről kötelesek gondoskodni

(Folyt. köv.).

10948. sz.

Zemplén-vármegye alispánjától.

Hirdetmény.

Miután a Bodrog és Laborcz folyókon az 1888. évi XIX. t.-c. 14. §-a rendelkezéséhez képest a halászati társulat megalakítása, az érdekeltek többségének a társulat megalakítása ellen tett nyilatkozata következtében meghiusult, a törvény 47 §-a intézkedéséhez képest a fentebb említett vízterületeken a halászati jog a földmivelügyi m. kir. miniszter ónagyméltóságának rendelete alapján a hatóság által 6 évre bérbe fog adatni.

Tekintettel S.-A.-Ujhelyben 1900. évi február hó 9 én és folytatólagosan tartott érdekeltségi közgyűlésen az érdekeltek által előterjesztett azon kérelemre, hogy miután a gyűlésen jelenlevők nagyobb részét, mint megbízottak a vizitörvénynek a 47. § értelmében leendő bérbe adása és az üzemterv megállapítása tekintetében megbízójuk által a kellő utasítással el nem látottak, a végrehajtási rendelet 60. §-ban elősorolt feltételeknek bejelentése végett egy újabb határidőre kitűzendő közgyűlésre hivatnának össze.

A végrehajtási rendelet 60. §. alapján a Bodrog és Laborcz folyókon a halászati jognak 6 évre leendő bérbeadása, az üzemterv megállapítása, a bérleti területek nagyságának megállapítása, és az érdekelteknek esetleg az ahhoz kötendő külön feltételek iránti meghallgatása céljából újabb határidőül — miután a f. évi március 20-ra e tárgyban már kitűzött közgyűlés közbejött akadályok miatt megtartható nem volt, — f. évi augusztus hó 10 napjának d. e. 9 órájára a vármegye székházában saját elnökletem alatt, akadályoztatásom esetén Thuránszky László th. főjegyző, mint a halászati ügyek előadójának elnöklete alatt tartandó közgyűlésre az érdekelteket azzal hívom meg, hogy azon saját érdekében jelenjenek meg, vagy magukat megbízottjaik által képviseltessék.

Jegyzőkönyvvezetőül pedig Bajusz Zoltán köz. gyakornokot ezennel kirendelem.

S.-A.-Ujhely, 1900. július 9.

Matolai Etele, alispán.

2517. sz.

T. Zemplén-vármegye tanfelügyelőségétől.

A t. Községi Előjáróságok, áll. és közs. iskolások és t. Tanító Urakhoz.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter urnak f. évi március 6-án 23005. IV/a. sz. a. kelt rendeletével a községek figyelmébe ajánlott „Közgazgatási Könyvtár” című vállalat f. évi V. számát, melynek címe „A községek és az elemi népoktatás” írta Halmágyi Ferenc kir. tanfelügyelő, s mely a községeknek és hitfelekezeteknek az elemi népoktatás körüli jogait és köteleseit világosan, röviden és könnyen áttekinthető módon tárgyalja, — a községi előjáróknak, áll. és községi iskolák könyvtárai részére megvétel végett melegen ajánlom.

S.-A.-Ujhely, 1900. július 11.

Beregszászy István,
kir. s. tanfelügyelő.

Körözés.

Szabó István gesztelyi lakos béres, ki Orosz Elemér szolgálatában állott, szolgálatát f. hó 4-én feleségének és apró gyermekeinek hátrahagyásával, — kik a legnagyobb nyomornak néznek elébe — elhagyta:

Miért is hivatalos tisztelettel felkérem a t. társ-hatóságokat, hogy nevezett járásuk területén a legszigorubbán köröztetni; feltalálás esetén hivatalomhoz előveztetni sziveskedjenek.

Személyleírás: Szabó István, kora: 49 éves. Vallása: ev. ref. Termete: alacsony. Arca: hoszszas. Szeme: kékes. Szemöldöke: szőke. Orra: rendes. Szája: rendes. Haja: szőke. Fogai: épek. Különös ismertető jelei: ragyás. Irni és olvasni nem tud.

Szerencs, 1900. július 13.

Bárczy Gusztáv, szolgabíró.

Körözüény.

Kiss Mihály tiszalúci lakosnak folyó évi július hó 8-án a községi legelőről egy darab 7 éves fekete kanca lova elveszett. Körözését ezenel elrendelem.

Szerencs, 1900. évi július hó 12-én.

Bárczy Gusztáv, szolgabíró.

Körözüény.

Zvoes Mihály nehvál-polyánkai lakos tulajdonához tartozó fekete szőrü fejér homloku fejős tehén folyó hó 4-én eltűnt. — Körözését ezenel elrendelem.

Kelt Szinna, 1900 évi július hó 8-án.

Kossuth Elek főszolgabíró.

Nyilt-tér. *)

MARGIT
GYÓGYFORRÁS

(Margitforrás-telep Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szén-savat, ellenben sok szén-savas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek főlé emelik. Kitűnő hatása a légutak s tüdőhurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérszere való hajlandóság van is jelen. A „Margit-víz” megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szén-savánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a főlős mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A hűgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kö- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszivesebben használják, előnyt adnak a „Margit”-forrásoknak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvoszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

EDESKUTY L. ásványvíz-nyagkereskedés
cs. és kir. udvari szállító
BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

*) Az erovatban közlöttékért a beküldő felelős.

Heti naptár.

Vasárnap,	július 15. Legsz. Megv.
Hétfőn,	július 16. Karm. B.-A.
Kedden,	július 17. Elek.
Szerdán,	július 18. Kamill.
Csütörtökön,	július 19. Paul. Vince.
Pénteken,	július 20. Illés.
Szombaton,	július 21. Dániel.

A szerkesztő postája.

„Az ördög könnye” c. pompásul verselt népmondát, remélve szives jóváhagyását, beiktattuk a „Zemplén Naptára” közlendői közé.

„Az a barna kis lány” c. verse, rim-végelgyengülés következtében, közlendőink sorából kimult.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: **Éhler Gya.**

Hirdetések.

Bérbe adó

1901-ik évi január hó 1-től egy 1300 holdas birtok Beregmegyében. — Tudakozódhatni **Kölcsey Gábornál Szathmár-Cseke,**

Pályázat segédjegyzői állásra.

A virravai körjegyzőségél az összes jegyzői és anyakönyvi ügyekben teljesen jártas, szorgalmas, megbízható, józan életű s tót nyelvet beszélő nőtlen segédjegyző azonnal állandó alkalmazást nyer.

Javadalma: havi 34 korona készpénz, teljes ellátás, — mosás, ágyneműn kívül, lakás az irodában.

Megfelelő előképzettséggel gyakornok is felvétetik, javadalma a fenti s havi 20 korona fizetés, mely összeg használhatóságához mérten emeltetni fog.

Viraván, 1900. július 12-én.

Hvozdivics Péter,
körjegyző.

Hirdetmény.

A sárospataki állami tanítóképezdében a növendékek közétkezésére az 1900—1. isk. évben vállalkozóknak fog kiadni. E végből **f. hó 30-án d. e. 10 órakor** az igazgatói hivatalban árlejtés tartatik. A zárt ajánlatok folyó hó 28-ig ugyanott adandók be 1200 korona óvadékkal. Az ajánlat egy-egy növendék élelmezésének napi ára iránt teendő. A közelebbi feltételek megtudhatók naponként délelőtt 11—12-ig az igazgatói hivatalban.

Sárospatak, 1900. július 12.

Dezsó Lajos,
tkp. igazgató.

Tk. 1624/1900. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. járás-bíróság mint teleknyelvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtatónak Dócs András és társa végrehajtást szenvedő elleni 638 kor. 48 fillér-tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmezi kir. járás-író-ság) területén lévő K.-Gécs község határában fekvő I. a kis-géresi 187. sz. tjkvben I. 1—13 sor 193, 334, 544, 592, 776, 778, 922, 974, 1277, 1538, 1763, 1857. és 2292. hr. sz. alatt foglalt a végrehajtást szenvedő Dócs András és Dócs István nevén álló ingatlanokra 938 koronában, továbbá II. a kis-géresi 187. sz. tjkvben II. 4—8. sor 2442, 2534, 2781, 2780. és 2961. hr. sz. alatt foglalt a végrehajtást szenvedő Dócs András és Dócs István nevén álló ingatlanokra 804 koronában ezenel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi július hó 30-ik napjának délelőtti 9 órakor K.-Gécs község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsár-nak 10% -át vagyis 93 kor. 80 fill. és 80 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 188. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyam-mal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám a. kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járás-bíróság mint teleknyelvi hatóságnál 1900. évi május hó 2-án.

Stépan László, kir. bírós.

353/1900. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a nyiregyházi kir. törvényszék 9037 és 9037 és 9055/96. elrendelés a kir. helmezi kir. járás-bíróóság 6031 és 6032/1900. számú kiküldött végzése által Kis-Várdai ipar- és ker. bank javára Zoldhelyi Sándor zétényi lakos ellen 1100 kor. tőke, ennek 1899. évi július hó 30-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 12 kor. 40 fill. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 2432 koronára becsült házi butorok, szarvasmarhák és sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a király-helmezi kir. járás-bíróóság 56479/96. számú kiküldött rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Zétény községében alperes lakásán leendő eszközösére 1900. évi augusztus hó 2. napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző ki-gósságok elvételéhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás elégtétteshez tartanak jogot, és ez a végrehajtási jegyző-könyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólirt kiküldöttnek vagy írás van beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tá-b-láján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kir.-Helmezz, 1900. évi július hó 12. napján.

Szabó Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Figyelemre méltó!

A Kazinczy-utczán dusan berendezett raktáramban lévő

kitűnő gyártmányu

butoraimat

rendkívül leszállított áron véglegesen el-árusítom.

Özv. Dubay Istvánné.

Pályázat

a munkácsi állami főgymnasium inter-nátusában betöltendő helyekre.

Az internátus f. évi szeptember 1-én 80 (nyolczvan) növendék számára nyilik meg. Fel-vétetnek első sorban szegénysorsu tanítóknak és lelkészeknek, másod sorban más foglalkozásu szülőknak fiai, kik a negyedik elemi vagy bár-mely gymnasiumi osztályt jó magaviselettel és legalább elégséges tanulmányi eredménnyel vé-gezték. A folyamodás határideje: **f. évi július hó 25-e.** A bélyegtelen folyamodványok, szüle-tési, orvosi, iskolai és szegénységi bizonyítvány-nyal a főgymnasiumi internátus felügyelőségéhez **czimezve küldendő be.** A teljes díj évi 160, (száz-hatvan) korona. Kedvezményesebb helyre csak jó és jeles tanulók vétetnek fel. A növendék a mosás kivételével teljes ellátásban részesül.

Bővebb felvilágosítás a Néptanító Lapjá-nak július 12-iki és 19-iki számából vagy posta-bélyeg beküldése mellett a főgymnasiumi inter-nátus felügyelőségétől nyerhető.

Munkácsen, 1900. július 10-én.

A főgymn. Segítő-Egyesület elnöksége.

Zongoratanár.

Üdvárdi Szaniszló, zongoratanár

Szathmárról Ujhelybe érkezett, s zongora oktatást ad ugy saját lakásán, valamint magánházaiknál is. Zongora oktatásra fel-vesz ugy kezdőket, valamint haladókat is.

Jelentkezni lehet **Lóvy Adolf** könyv-kereskedésében, valamint saját lakásán (Kossuth L.-utca dr. Szepessy ház.)

E'adó nála egy jó karban lévő rövid zongora.

Biztos kereset

kinálkozik jó beszélőképesség-gel bíró, tisztességes szemé-lyeknek, kik állandó lakhelyű-kön az 1883. évi XXXI. törv.-cz. értelmében sorsjegyeknek, állampapiroknak részletfizetésre való eladásával fog'alkozni ki-vánnak.

„MERCUR”
váltóüzleti
részvénytársaság
BUDAPEST
Arany János utca 31.

964/1900. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törvény-czikk 102. szakasza értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járás-bíróóság 1899. évi V. II. 510, 1336, 1172. V. I. 45. és 66.1. 899. sz. végzése következtében Dr. Kellner Soma ügyvéd által képviselt S.-a.-ujhelyi lakos ellen 2413 korona 26 fillér s jár. erejéig 1899. évi február hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 3204 kor. 16 fill. érre becsült kövttkező ingóságok, u. m.: üres bordók, eczet, házi butorok és eczetgyár berendezés nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. bíróság 1898. évi V. II. 510/10. számú végzése folytán 2413 korona 26 fillér tőkekövetelés, ennek esedséssé vált 6% kamatai, 1/8 % váltódíj és eddig összesen 290 kor. 94 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig S.-A.-Ujhelyben alperes lakásán és Dörzsiki pinceszében leendő eszközösére 1900-ik évi július hó 17-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törv.-czikk 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is foganatosítatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1900. évi június hó 26. napján.

Tomasovszky Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Pályozafi hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet 1200 korona évi fizetéssel javadalmazott **segéd-könyvelői** állásra ezennel pályázatot hirdet.

Pályázni kívánók felhivatnak — csakis nőtlenek — hogy saját kezüleg irt kérvényüket, felső kereskedelmi iskola végzését és legalább egy évi gyakorlatot igazoló bizonyítványukat legkésőbb f. évi szept. 1-ig nevezett pénztárhoz nyújtsák be.

Az állás megválasztás után azonnal, de legkésőbb október 1-én elfoglalandó.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1900. évi július 2-án.

Sátoralja-ujhelyi
polgári takarékpénztár és hitelegylet.

Gyógyszerész gyakornokul

keresek: egy 6—8
gymnasiumot végzett
ifjút. A kedvező fel-
tételre az illető szü-
lőkkel levélben is tu-
datom. Ki már gyógy-
tárban működött, —
előnyben részesül,
ugyanitt egy jó mo-
doru n. okl. gyógy-
szerész is azonnal ak-
ceptáltatik.

Horváth Mátyás
gyógyszerész,
Sárospatakon.

LIPIK-FÜRDŐ

SLAVONIÁBAN.

Egyetlen jód tartalmu alkalikus hőforrás
(64° C.) a Kontinensen.

1898. óta a Lonjavölgyi vasut állomása
(Dugosellon át) Azonkívül Pakrac-Lipik déli vasut
állomás. (Zónatarifa.)

Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Róma,
Brüsszel. Pényesen berendezett gyógyterem, kávéház
és vendéglő, nagyszabásu park, fedett sétány, kitűnő
gyógyszállodák, pompásan berendezett fürdőépületek
Villanyos világítás.

Felülmulthatatlan hatásu kőszvény és csuszos ba-
joknál, iohiásnál, csontbajoknál, mindenemü
hurutos bántalmaknál, valamint minden mirigy
és vérbetegségeknek.

Hivatalos fürdőorvos: **Dr. Szemerey Bertalan**
Jód hévíz szétküldése egyenesen a forrástól,
továbbá Édeskuty L. és Mattoni és Wille czég-
től Budapesten.

Bővebb felvilágosítással szolgál

a fürdőigazgatóság Lipiken.

Legjobb a Kőbányai polgári söröződe SÖRE,

melyből raktárt és palackozást a Rákóczi-
uteza „Hungaria” szálloda pince helyiségében
rendeztem be. Majdnem minden koresmában és
üzletben kapható.

Maláta barátság is raktáron van.

Rübner Herman

a Polgári söröző r. t. főraktárosa

A Grosz Vilmos-féle

csődtömegtől megvett áruk: ugyint **kézi**
és **járgány cséplőgépek, rosták,**
**aratógépek, fűkaszalók, konkolyo-
zók, boronák, Sack-féle ekék, ló-
gereklyék** s több más gazdasági gépek
a gyári árak tetemes leszállítása mellett
kaphatók

Kornstein Ignác czégnél

S.-A.-Ujhely.

Eladó esetleg haszonbérbe adó

1900. évi október hó 1-től a zemplénvá-
rmezei Szalók községben egy 290 hold
szántó, 4 hold kert, 139 hold rét és 82
hold legelőből (valamennyi 1200 □ öllel
számítva) álló, megfelelő számú lak- és
gazdasági épületekkel ellátott birtok. —
Bővebb felvilágosítást ad: **Dr. Novák**
István ügyvéd **Gálszécsen.**

Több mint
50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki
arczkenőcs
és eszéki
SZALVATOR-
szappan
eltávolítja a szeplőt, májfol-
tot és a bőr összes tisztát-
lanságát.

Valódi csakis a

Dienes J. C.

Salvator-gyógytárából

Eszéken felsőváros.

1 tégely eszéki arczkenőcs ára 70 fillér.
1 darab Szalvator-szappan ára 1 korona.
1 tégely kézi paszta ára 1 korona 20 fillér.
Lyoni rizspor kis dob 1 kor., nagy doboz 2 korona.

Figyelmeztetés!

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészekről és
megfelelnek tökéletesen a 71012 sz. B. m. rendeletnek.
Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott
védjeggyel el vannak látva és kéretik a t. közönség
csakis DIENES-féle eszéki arczkenőcsöt és szappant
kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten:

TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerházában

VI., Király-utca 12. sz.

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:
A
KRISTÁLY
SZT LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Dr. LENGIEL

nyirfa- X X

X X balzsam

kir. szab. Svédhonra.

Már magában véve azon nö-
vényi nedv, amely a nyírfaól
kifolyik, ha annak törzsét meg-
fürjük, emberenél kezet óta mint
a legkitűnőbb szépitőszert volt

am rités, ha azonban ezen nedv a feltaláló utasítási sz-
rint balzsammal alkattatik át, csak akkor nyer ugyszólván
c-odatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy
más lörrészeket, már másnap csaknem észreventenül pik-
kevek válnak le a bőrről, amely ezáltal fehérré és gyön-
geddé válik.

Ezen balzsam kisimítja az arcon a ráncokat és himlő-
helyeket, ifu arczsziat a bőrnek fehérséget, gyöngés-
get és üdöséget kölcsönöz; a legrövid-bb idő alatt eltávolítja
a szeplőt, májfoltot és anyajgyeket, orrvörösséget, bőrt-
atkát s a bőr minden más egyéb tisztatlanságát. Ára egy
korsónak használati utasítással 3 korona. Kapható minden
obb gyógyszerházban.

A nyirfabalzsam által puhává lett bőr konzerválására
ajánlatos ezzel egyidejűleg a **dr. Lengiel-féle**

O P O K R É M E T

használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.

A **dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan** a legkalk-
masabb higienikus szappan, mely a bőrt enyhévé és fe-
hérré teszi és hivatva van a balzsam jó hatását fokozni.
Egy darab ára 1 korona 20 fillér.

Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyög-
szertára **Budapesten**, Király-utca 12.

UNGHVÁRY IÁSZLÓ

föld-, szőlő- és gyümölcsfaiskola tulajdonos

Borkereskedése Czegléden.

Szállit:

Ó homoki fehér

borokat év és minőség szerint

22-24-28-32-36 forintért.

Kétszer fejtt homoki új-borokat

18-20-22-24-26-28 forintért.

Törköly-pálinkát 70-75-80 forintért.

Hordót is ad és eladási árban vissza is veszi azt.

! Tessék borárjegyséket kérni!

899/I. 1900. szám. *Pesolinai körjegyzőség.*

Árverési hirdetmény.

Alólirt körjegyző ezennel közhírré teszi, hogy
a szinnai közigazgatási járáshoz tartozó Pichnye
község vadászati joga 1900. évi augusztus hó
1-től kezdődő s egymásután következő 3 (három)
évi időtartamra Pichnye község birájának házá-
nál **1900. évi július hó 21-ik napjának d.**
e. 10 órakor tartandó nyilvános árverés utján
berbe fog adatni.

Kikiáltási ár 60 korona, mely körülmény-
ről érdeklődők azzal értesítettnek, hogy az ár-
verésre vonatkozó feltételek a hivatalos órák
alatt alólirt körjegyző hivatalos helyiségében
megtekinthetők.

Pesolina, 1900. évi június hó 30-án.

Müller Rezső,
körjegyző.

Apró hirdetések előre fizetendők.
Tíz szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér.
Vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések előre fizetendők.
Vidékről postautalvánnyal vagy levélbélyegeken.
Az utalvány szelvényére a szöveg is följegyezhető.

Apró hirdetések
felvételnek
a „ZEMPLÉN”
kiadóhivatalában
(főter 9. szám)
és
FRISS HERCZINÉ
dohányárudájában
(Kazinczy-utca, Polgári Bank
épületében).

Bérlőknek,
Munka adóknak,
Vevőknek,
és
eladóknak,
állást keresőknek,
bérbeadóknak
és mindazoknak,
kik a nagy közönségből
keresik az érdekelt feleket
bizvást ajánlhatjuk a
„Zemplén”
vármegyei hivatalos lap
„Apró hirdetések”
rovatát.

Elveszett
egy ezüst óra az új ut-
czában, a megtaláló kéretik
azt **Grünberger J.** órás
(S. A.-Ujhely, főutca) üzle-
tében kézbesíteni, hol illő
jutalomban részesül.

Osztálysorsjegyek
a f. évi július 10, 11, 12 iki
húzásra még kaphatók
kiadóhivatalunkban.

Szakácsné
kerestetik Rákócz (Zem-
plén m.) községben. Azon-
nali belépésre. Czim a ki-
adóhivatalban.

ELADÓ.
15 darab száraz dongának is
alkalmas **kemény tölgyfa**
asztalosoknak igen ajánla-
tos. Czim a kiadóhivatalban.

Tanulónak
fölvéttetik egy 13-14 éves
fiu **Bánóczy Kálmán** sü-
tődéjében Sátoralja-Ujhely-
ben (Korona-utca.)

ELADÓ
a zemplén-megyei keres-
kedelmi, ipar-termény és
hitelbank **egy db. rész-
vénye.** Ajánlatok az ár
megjelölésével **Marmors-
tein Izidorhoz N. Mi-
hályba** czimzandók.

Műfestő.
Templom, sz. ba és
egyéb épületek festésére
és tappettázására — a leg-
modernebb kivitelben —
ajánlkozik, ugy helyben,
mint vidékre

Klein Jakab
szobafestő
S. A.-Ujhely, Papsor-utca
216. szám.

Czibalom oktatásra
ajánlkozik a helybeli czi-
gány zenekar első czim-
balmosa: **Mantu József**
(Palotás-utca).

ELADÓ
egy fali inga óra, és 2
író asztalra való **villany-
lámpa** ernyővel. Czim a
kiadóhivatalban.

Egy első rangú
biztosító intézet

helybeli főképviselősé-
généll intelligens urak és
hölgyek nagy jövede-
lemre tehetnek szert.

Bővebb felvilágosítás
szerezhető **Friss Her-
cziné** dohány árudájá-
ban Kazinczy-utczán, a
Polgári Bank épületében.

Mütrágya bizományi
raktár.

A zemplén-várn. gazda-
sági egyesület elnöksége
gazdaközönségünk érdeké-
ben az elért mütrágyázási
kísérletek példáin okulva,
egy állandó bizományi rak-
tárt állított fel. Továbbá
felhatalmazta Weiser Ede
kassai czéget, hogy az egye-
sület nevében Zemplénvár-
megye területén üzleteket
eszközöljön. — Az alábbi
hirdetésben közölt egyesü-
leti árjegyzéket ajánlja tag-
jainak és a községi elől-
járóságok figyelmébe azon
odaadással, hogy a küszö-
bön álló áremelkedés kiker-
ülése végett rendelmé-
nyüket az egyesülethez,
vagy fentnevezett czégnek
beküldeni sziveskedjenek.
Bármimemü felvilágosítás-
sal az egyesület titkári hiva-
tala készséggel szolgál.

Correpetitornak
ajánlkozik a nagy szünidőre
egy főgimn. jeles tanuló,
kinek a tanításban nagy
gyakorlata van. Előkészít
pót- és magánvizsgálatra.
Siker biztosítva. Cim meg-
tudható lapunk kiadóhiva-
talában.

Benczúr Testvérek
cementgyára.

Mogyoróskán, (Zemplén-
megye, posta helyben). Ké-
szít portland és román ce-
mentet és pallólemezeket.
Vasuti állomás **Órmező.**

TANULÓ.

Egy jó házból való ifju ta-
nulónak kerestetik. Azon-
nali belépésre **Pavletits**
György kereskedésében,
Sárospatakon.

Eladó kerékpár.

Egy 170 frtért vásárolt
Chikágó kerékpár 100 frt-
ért megvehető **Dr. Székely**
Albert ügyvédnél S. A.-
Ujhelyben, Kazinczy-utca.

**A bánóczyi körjegy-
zösnél** a jegyzői és anya-
könyvi teendőknél szak-
képzett megbízható nőtlen
egyén azonnal alkalmazást ke-
res. — Fizetési feltételek
a körjegyzőnél megtudha-
tók.

Vizsgázott gépész
azonnal állandó állást nyer-
het Mogyoróskán, Benczúr
testvérek cement-gyárában.

Zongora
több rendbeli eladó, esetleg
bérbeadó **Udvari Szaniszló**
nál S. A.-Ujhely, Kossuth
L. utca dr. Szepessy ház.

ELADÓ
egy használt függő lámpa,
ára 3 forint, hol megmondja
a kiadóhivatal.

Egy tanuló
felvétetik **Hericz Sándor**
kocsigyártó és czégfestőnél
S. A.-Ujhely.

Butor

alig használt, kerestetik
megvételre, bőrhuzatos bu-
torok előnyben részesített-
nek. Czim a kiadóhivatal-
ban.

Segédjegyző

folyó évi augusztus esetleg
szeptember 1-től hason-
minőségű alkalmazást ke-
res. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó

8-10 lóerejű Hofher és
Schrantz gyártmányu, ke-
veset használt **elevátor** fél
árban. **Balogh György**-
nél Gereselyben.

Az

Apró Hirdetések

kétségtelenül hatalmas
közvetítői lesznek ezen-
tul az üzletkötéseknek
s kiszámíthatatlan gya-
korlati haszna lesz en-
nek a rovatnak a közön-
ség minden rétegére, ha
egyszer hozzá szokik eh-
hez a legolcsóbb és leg-
eredményesebb közleke-
dési eszközhöz.

Azért ajánlatos, hogy
a közönség gyorsan meg-
kedvelje s s mentől sü-
rűbben vegye lgénybe a
„ZEMPLÉN”
teljes címmel ellátott
apró hirdetéseit.

Levélbéli tudakozódá-
sokra pontosan válaszolunk,
ha a szükséges postabélyeg
beküldetik.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsepplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, számkazalozók, továbbá járgány-csepplőgép, lóhere-csepplő, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szecsokavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő, malmok, egytetemes aczél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiad-
natra ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és csepplőgép-gyára.

**Zemplénmegyei Gazdasági Egyesület kivételes mütrágya ár-
jegyzéke 1900. évre,
alávetve bármely vegykísérleti állomás birálatának.**

Jegy	F a j	Össz. phosphor-sav	vízben oldható phosphor-sav	Ammoniák só	50 kgr. korona
S.	I. Super fosfát	18-19	17-18		4 84. ⁵
S. I.	" "	17-18	16-17		4 56
S. II.	" "	16-17	15-16		4 3. ⁵
Sp.	Spodium	18-19	17-18		4 84. ⁵
Sp. I.	" "	17-18	16-17		4 56
Sp. II.	" "	16-17	15-16		4 3. ⁵
K. S.	Csontliset	18-19	17-18	1/4-1/2	5 08. ⁵
K. S. I.	" "	17-18	16-17	1/4-1/2	4 72
A. S. I.	Ammoniák	11-12	10-11	3-4	5 8. ⁵
A. S. II.	" "	11-12	10-11	2-3	5 0. ⁵
P.	Eredeti Csehországi Thomassalak	20	16 utr.		4 07
		17 1/2	14		3 70

A jelzett árak teljes kocsirakomány vétele mellett bérmentve Zemplénmegye bármely állomására értendők; kisebb vételnél a s. a.-ujhelyi állomáson levő egyesületi raktárnál értendők mindenkor, a Superfosfatoknál készpénzfizetés esetén 3% engedménnyel vagy 6 havi (váltó) hitel Thomassalakliszt netto áru értékéből készfizetés esetén 2% levonás vagy 4 havi (váltó) hitel.

Egyesületünk elnöksége **Weiser Ede** urat bizta meg a vármegye területére mütrágya eladások eszközésével.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
Homlokzat-festék-gyár
KRONSTEINER KAROLY
 Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában)
 Az arany érccel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-, bányá- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója
 E homlokzat-festékek, melyek mészből feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 4 különböző mintában különként 10 krtól felfelé szállítanak és ami a festék szűrőszűrését illeti azonos az olajfestékekkel.
 Mintakártya, ugyszintén használati kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

A legnagyobb cipőraktár S.-A.-Ujhelyben.

Halász Herman
 ezelőtt
Özv. Rozsássy Lajosné
 S.-A.-Ujhelyt, főtér, a „Vadász-kürt” szálloda épületében.

Ajánlja nagy raktárát
valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek cipő különlegességekben.

Egyedüli raktára:
 urak, hölgyek és gyermekek számára, a mai korban legszebb és legegyszerűbb viseletű

Triumph (Győzelmi) és Victória cipőknek,
 valamint a valódi, legjobb anyagból készült
Kneip Sandaloknak.

A legizlésesebb
séta- és táncz-cipők
 minden színben.

Elismert legjobb krémek és festékek Sevro és színes cipőkhöz.

A legolcsóbb árutól — a legfinomabb áruig.

A legolcsóbb árutól — a legfinomabb áruig.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség tudomására hozni, hogy

guvrirozó gépem

már megjött, ezen körülményt különös figyelmébe ajánlom a t. urnők és varrónőknek.

Guvrirozni elvállalok selyem, krepp, batist, karton, szerbvászon s egyéb mindenféle női ruhaszövetet még pedig 110 centim. hosszúságig, a legjutányosabb árak mellett.

Továbbá ajánlom a már évek óta fenálló férfi- és női ruhatisztító és festő-üzletemet. — Magamat a t. közönség pártfogásába ajánlva mély tisztelettel vagyok

Rakovszky Sándor,
 vegytisztító és kemefestő.
 S.-A.-Ujhely, Beresényi-utca 45. sz. a fogház átellenében.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

297. szám
 1900. szám

A felső-bodrogi vízszabályozó társulat.

Pályázati hirdetmény.

A társulatnál elhalálozás folytán megüresedett pénztárnoki állásra pályázat hirdettetik.

A pénztárnoki teendőket egyszersmind a számtiszti és nyilvántartói teendők is egyesítvük.

A pénztárnok évi fizetése 2000 korona, természetbeni lakás, 2 kilométer védgát használat.

Az állás a megválasztás napjától számított 3 hó alatt elfoglalandó, azonban köteles pénztárnok az állás elfoglalása előtt a társ. igazgató-mérnöknel 6000 koronát az államkincstárnál elfogadott óvadékképes értékpapír, esetleg készpénzben óvadékként letenni.

A véglegesen megválasztott tisztviselők a Tiszai ármentesítő társulatok közös nyugdíjintézet kötelékébe tartoznak.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy életkoruk és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket legkésőbb f. évi augusztus 1-ig a társulat igazgatóságához Töke-Terebesen annál inkább benyujtsák, mert a később érkezett vagy nem kellőleg felszerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Töke-Terebes, 1900. június 23-án.

Az igazgató-választmány megbízásából:

Szladek Károly,
 igazgató-mérnök.

Zacherlin

Nicht in der Düte!

Egyedül valódi csakis üvegben!

Ez a valóban esalhatatlan és gyökeres irtószer mindennemű rovar ellen.

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Kincsesy Péter, Widder Gy., Fischer Haní, Behyna test., Grünbaum M., Nagy Ferencz, Klein Henrik, Klein Albert Malátsik György, Szentgyörgyi Vilma, Klein Géza, Hazai Adolf, Glück Samu, Szikszay Róza és Markus Sáfir, Bilanovits István, Szathmáry József, Grünwald Márk.
 Abauj-Szántó: Blau Herman, Sövény Kálmán, Friedmann Simón, Klein Adolf, Klein Vilmos.
 Forró-Ecs: Haimann Salamon. Herczföld Lajos.
 Gálszécs: Grün Lajos, Engländer Ignác, Friedmann Lipót és Rosenberg Bernát.
 Homonnán: Friedmann Markus, Hocza Gyula, Klein Dávid és fia, Kuharszky Gyula, Pápay Pál, Szekerák Aladár,
 Rosenberg Márkus.
 Mándok: Richard Emil.
 N.-Mihályban: Glück Mór, Tolvay Imre, Bucsinzky Lajos, Marmorstein Jenő, Wünschendorfer K. és Landesmann Vilmos.
 Sárospatakon: Pavlatis György s Palcsó Lászlónál.
 Szerencsén: Turcsányi Ferencz, Bekéfi Ignác, Beliczky István és Ivanits Kálmán.
 Tállyán: Gottfried Sámuel.
 T. ajón: Frisch Vilmos, Helm Samu, Morgenstern Izidor, Olay Lajos, Zákó Soma, Gross Izráel.
 Varannó: Cseri Herman, Gaál Sándor, Friedmann és Rosenberg, Rosenbluth Sándor, Klauer Emil.